

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Democratie en
Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2020-0000291228

Uw kenmerk

Datum **11 JUN 2020**
Betreft Beslissing op uw Wob verzoek

.en,

Bij brief van 13 februari 2020 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op de controverse rond uw benoeming tot wethouder van Brunssum.

Bij brief van 24 februari 2020 heb ik de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Bij brief van 9 maart 2020 heb ik de termijn om op uw verzoek te beslissen met vier weken verlengd en bij brief van 7 april 2020 is u, vanwege de situatie rondom het coronavirus, gevraagd in te stemmen met een verlenging van de beslistermijn met nogmaals vier weken.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 48 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. De desbetreffende documenten zijn opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers van de documenten, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Betrokken organisaties

Uit contacten met het ministerie van Justitie en Veiligheid, de provincie Limburg en de gemeente Brunssum is mij gebleken dat u ook aan hen een Wob verzoek gestuurd heeft met betrekking tot de controverse rondom uw benoeming. Ik heb dit Wob verzoek daarom niet naar hen doorgezonden.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid zal zorgdragen voor een besluit met betrekking tot de vragen in uw verzoek gericht op de aanvraag van uw Verklaring

Datum

Kenmerk
2020-0000291228

Omtrent Gedrag (VOG). Naar ik heb begrepen, hebt u inmiddels een besluit ontvangen.

Een aantal documenten valt ook onder de reikwijdte van de door u bij de provincie Limburg en gemeente Brunssum ingediende Wob-verzoeken. De provincie Limburg en de gemeente Brunssum hebben in dit verband aangegeven dat zij documenten waar zij broneigenaar van zijn zelf zullen beoordelen en in hun besluit zullen opnemen. Deze documenten zullen dus niet door mij openbaar gemaakt worden. Dit om te voorkomen dat u informatie dubbel ontvangt. Een uitzondering hierop vormen de ambtsberichten van de commissaris van de Koning als rijksorgaan aan de minister, die zal ik op grond van artikel 182 Provinciewet zelf beoordelen.

Zienswijze

Op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht wordt aan derde belanghebbenden de gelegenheid gegeven een zienswijze te geven.

Twee belanghebbenden zijn in de gelegenheid gesteld om een zienswijze te geven op de voor hen relevante documenten.

De provincie Limburg heeft in de zienswijze verzocht om de ambtsberichten niet integraal openbaar te maken. De provincie is van mening dat deze ambtsberichten niet voor openbaarmaking in aanmerking komen, omdat er sprake is van persoonlijke beleidsopvattingen die ten behoeve van het interne, vertrouwelijke ambtsverkeer tussen de commissaris van de Koning en de minister van BZK aan het papier zijn toevertrouwd. Openbaarmaking van de ambtsberichten zou het functioneren van de CdK in de rol van adviseur en bemiddelaar bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen daarnaast onevenredig benadelen. Tot slot zou ook de privacy van betrokkenen in het geding zijn. Deze zienswijzen heb ik betrokken bij mijn beoordeling van uw verzoek.

Besluit

Ik heb besloten aan uw verzoek tegemoet te komen en de door u verzochte informatie deels openbaar te maken. Uitzondering daarin zijn vermelde persoonsgegevens en informatie opgesteld ten behoeve van intern beraad, waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn. Daarnaast vallen verschillende passages in de documenten buiten de reikwijdte van uw Wob-verzoek. Een aantal documenten is al openbaar of reeds in uw bezit.

Ik heb besloten de openbaarmaking van 4 ambtsberichten, opgesteld door de commissaris van de Koning van de provincie Limburg in zijn hoedanigheid als rijksorgaan integraal te weigeren (nummer 5, 8, 13 en 16). Met deze ambtsberichten informeert de commissaris van de Koning over diverse integriteitskwesties. Deze documenten zijn bestemd voor intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen van de commissaris van de Koning inzake deze kwesties. Het overgrote deel van de documenten bevat feiten die zodanig met de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen zijn verweven, dat het niet mogelijk is deze feiten en opvattingen los van elkaar te bezien. Voor zover de feiten niet dusdanig met de persoonlijke beleidsopvattingen zijn

Datum

Kenmerk
2020-0000291228

verweven weegt openbaarmaking van de ambtsberichten niet op tegen het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de bij de aangelegenheid betrokken personen. De commissaris van de Koning moet de minister in alle vertrouwelijkheid kunnen informeren in verband met de politieke verantwoordelijkheid van de minister voor het optreden van de commissaris van de Koning als rijksorgaan. Het belang dat de commissaris van de Koning de minister onverkort en onbelemmerd kan informeren over kwesties zoals de onderhavige, vormt voor mij aanleiding om openbaarmaking van de betrokken documenten te weigeren. Concluderend: Gelet op de aard en de inhoud van de betreffende ambtsberichten staat artikel 11, eerste lid en artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking in de weg.

Aan het einde van dit besluit is een nadere korte duiding opgenomen van de ambtsberichten met informatie die wel openbaar gemaakt kan worden.

Overwegingen

Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging/vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Eerbieding van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

Hoewel derden, ambtenaren en andere bij de besluitvorming betrokken personen in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten voile een beroep kunnen doen op de persoonlijke levenssfeer, geldt dit volgens de vaste rechtspraak wel voor gegevens als namen, telefoonnummers, e-mailadressen en handtekeningen en parafen. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten. Van openbaarmaking van deze informatie wordt in beginsel afgezien indien het

Datum

Kenmerk
2020-0000291228

ambtenaren en derden betreft, die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Bij de informatie in de documenten die in dit geval in het geding zijn, weegt naar mijn oordeel de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren, derden en andere bij de besluitvorming betrokken personen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze informatie. Een uitzondering geldt voor namen van ambtenaren in besluiten die zij krachtens mandaat hebben ondertekend, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen. Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie. Ik verwijs naar de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 juli 2007 (UN: BA9807), van 19 december 2012 (UN: BY6746) en van 12 juni 2013 (zaaknr. 01112236/1/A3). Ik ben van oordeel dat ten aanzien van de documenten met nummers 4, 10, 10.1, 11, 11.1, 12, 14, 15, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38 en 43 het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen en conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Documenten met de nummers 5, 8, 10, 10.1, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 30, 31, 37 en 43 zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke

Datum

Kenmerk
2020-0000291228

discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen. Deze persoonlijke beleidsopvattingen heb ik uit het document verwijderd.

Voor documenten met nummers 5, 8, 13, 16, 24, 25, 26, 36, 40, 44, 45, 46, 47 en 48 geldt dat voor zover er ook feitelijke informatie in het document staat, die informatie zodanig verweven is met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien. Ik heb daarom besloten deze documenten in zijn geheel te weigeren.

Onevenredige bevoordeling of benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. Naast de eerdergenoemde ambtsberichten (documenten 5, 8, 13 en 16) speelt dit belang ook bij het document 26.

Korte duiding integraal geweigerde ambtsberichten

In het ambtsbericht van 12 december 2017 (document 5) informeert de commissaris van de Koning de minister over de feiten en omstandigheden van het ontslag van burgemeester Winants, de inhoud en bevindingen van het integriteitsonderzoek van Governance & Integrity naar uw persoon en de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad en het college.

In het ambtsbericht van 11 januari 2018 (document 8) informeert de commissaris van de Koning de minister ten aanzien van de VOG die aan u zou zijn verstrekt, de beschikbaarheid van de eerste integriteitstoets en over een tweede integriteitstoets.

In het ambtsbericht van 20 maart 2018 (document 13) informeert de commissaris van de Koning de minister over de huidige situatie in Brunssum, het rapport van Elzinga en Korsten en het rapport van de rekenkamercommissie van Brunssum.

In het ambtsbericht van 30 april 2018 (document 16) informeert de commissaris van de Koning de minister over de door u als privépersoon ingediende klacht tegen hem over zijn optreden als rijksorgaan inzake uw wethouderschap, de artikel 12 procedure Wetboek van Strafvordering en de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen.

Codering van gelakte delen

De gelakte tekstdelen zijn voorzien van een code die correspondeert met de weigeringsgrond die genoemd is in de Wob (10.2.e = eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, 10.2.g = het voorkomen van onevenredige bevoordeling (of benadeling) van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden, 11.1 = persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad). De tekstdelen die betrekking hebben op gegevens

Datum

Kenmerk
2020-0000291228

van of over derden die buiten de reikwijdte van het verzoek vallen, zijn voorzien van de aanduiding "buiten verzoek".

Dit Wob-besluit wordt enkele werkdagen na toezending gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

drs. M.R. Schurink
Secretaris-generaal

Rechtsmiddel

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
T.a.v. Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving
o.v.v. bezwaarschrift tegen Wob-besluit
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
  - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
  - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
  - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
  - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
  - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 7

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:
  - a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
  - b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
  - c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
  - d. inlichtingen daaruit te verschaffen.
2. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij:
  - a. het verstrekken van de informatie in die vorm redelijkerwijs niet gevegd kan worden;
  - b. de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.
3. Indien het verzoek betrekking heeft op milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer, verstrekt het bestuursorgaan, zo nodig, en indien deze informatie voorhanden is, tevens informatie over de methoden die zijn gebruikt bij het samenstellen van eerstbedoelde informatie.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
  - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die

betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bylage 2

Inventarislijst WOB-verzoek

Brieven en ambtsberichten

Nr.	Document	Beoordeling	Wob-art.	Afzender	Ontvanger
1.	Brief advocaat Palmen betreffende Bovens 4-12-2017	Reeds in uw bezit		Van Geelkerken Advocaten	Minister van BZK
1.1.	Bijlage brief advocaat Palmen 4-12-2017 (aansprakelijkstelling)	Reeds in uw bezit		Van Geelkerken Advocaten	TH.J.F.M. Bovens
2.	Brief advocaat Palmen betreffende Winants 4-12-2017	Reeds in uw bezit		Van Geelkerken Advocaten	Minister van BZK
2.1.	Bijlage brief advocaat Palmen 4-12-2017	Reeds in uw bezit		Van Geelkerken Advocaten	L.M.C. Winants
3.	Brief ontslag burgemeester Brunssum 7-12-2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	Minister van BZK
4.	Verzoek om ambtsbericht inzake bestuurlijke situatie Brunssum 08-12- 2017	Deels openbaar	10.2.e 11.1	Minister van BZK	TH.J.F.M. Bovens
5.	Ambtsbericht 12-12- 2017	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g 11.1	TH.J.F.M. Bovens	Minister van BZK
5.1.	Bijlage ambtsbericht 12-12-2017: Persverklaring gemeente Brunssum	Reeds openbaar			
5.2.	Bijlage ambtsbericht 12-12-2017: Brief wethoudersbenoe- ming 16-10-2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		Raadsgriffie r Brunssum	TH.J.F.M. Bovens
5.3.	Bijlage ambtsbericht 12-12-2017: Brief wethoudersbenoe- ming 11-10-2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	Fractievoorzit- ters GR Brunssum
6.	Kamerbrief van 15- 12-2017	Reeds openbaar, zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28844-129.html		Minister van BZK	Tweede Kamer
7.	Rapportage Gouverneur 05-01- 2018	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente/provincie		Gerd Leers	TH.J.F.M. Bovens
8.	Aanvullend ambtsbericht 11-01- 2018	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g 11.1	TH.J.F.M. Bovens	Minister van BZK
9	Brief van 30-01-2018	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		Gerd Leers	Minister van BZK
10	Verzoek tot vernietiging 07-02- 2018	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	BZK
10.1	Vernietigingsverzoek 03-12-2017	Deels openbaar	10.2.e 11.1	GR Brunssum	Minister van BZK
10.1. 1.	Mailbericht verzoek tot overleg op 2 oktober 2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente			Fractievoorzit- ters GR Brunssum

10.1.2.	Brief van Commissaris van de Koning d.d. 11 oktober 2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	Fractievoorzitters GR Brunssum
10.1.3	Brief van de raadsfracties aan de Commissaris van de Koning d.d. 16 oktober 2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		Raadsgriffier GR Brunssum	Theo Bovens
10.1.4.	Brief van Commissaris van de Koning d.d.27 november 2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	Fractievoorzitters GR Brunssum
10.1.5.	Stukken behorende bij raadsvergadering van 29 november 2019	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		GR Brunssum	Raadsleden GR Brunssum
10.1.6.	Motie gemeenteraad Brunssum d.d. 29 november 2017 (verworpen)	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		GR Brunssum	-
10.1.7	Brief van Commissaris van de Koning d.d. 30 november 2017	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie		TH.J.F.M. Bovens	GR Brunssum
11.	Vernietigingsverzoek Lijst Palmen 7-02-2018	Deels openbaar	10.2.e	Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen	Minister van BZK
11.1.	Verzoek tot spontane vernietiging 31 december 2017.	Deels openbaar	10.2.e	Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen	Minister van BZK
11.2.	Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017	Reeds openbaar			
12	Verzoek reactie minister van 22-02-2018	Deels openbaar	10.2.e	Tweede Kamer	BZK
13.	Aanvullend ambtsbericht 20-03-2018	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g 11.1	TH.J.F.M. Bovens	Minister van BZK
14.	Behandeling vernietigingsverzoek 28-03-2018	Deels openbaar	10.2.e	Chris Kuijpers	Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen
15	Brief vernietigingsverzoeken 24-04-2018	Deels openbaar	10.2.e, valt deels buiten verzoek	Minister van BZK	TH.J.F.M. Bovens
15.1.	Reactie op verzoek vaste commissie voor Binnenlandse Zaken op rapport 24-04-2018	Deels openbaar	10.2.e	Minister van BZK	Tweede Kamer
15.2.	Besluit op uw vernietigingsverzoek van 15-01-2018	Deels openbaar	10.2.e	Minister van BZK	Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen

15.3.	Besluit op uw vernietigingsverzoek van 3 december 2017	Deels openbaar	10.2.e	Minister van BZK	Raadsfracties PvdA, WD, CDA en SP gemeente Brunssum
15.4.	Afschriften vernietigingsverzoeken 24 april 2018	Deels openbaar	10.2.e	Minister van BZK	GR Brunssum
16.	Vervolg ambtsbericht 30-04-2018	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g 11.1	TH.J.F.M. Bovens	Minister van BZK
16.1	Bijlage 1. Besluit commissaris van de Koning	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie			
16.2	Bijlage 2a. Verslag hoorzitting 23-03-2018 van 11-13u	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie			
16.2.1	Bijlage 2b. Verslag hoorzitting 23-03-2018 van 13:45-15:15u	Niet openbaar door BZK – beoordeling provincie			
16.3	Bijlage 3. Nieuwsbericht dagblad de Limburger 14-04-2018	Reeds openbaar			
17.	Verklaring van de heer J.M.H. Palmen aan de burgemeester Leers 29-05-2018	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		J.M.H. Palmen	Gerd Leers

Nota's en memo's

Nr.	Document	Beoordeling	Wob-art.	Organisatie
18.	Nota: bestuurlijke situatie Brunssum 7-12-2017	Deels openbaar, valt deels buiten verzoek	10.2.e 11.1	BZK
19.	Memo: gesprek 14-12-2017	Deels openbaar, valt deels buiten verzoek	10.2.e 11.1	BZK
20.	Memo: status integriteitsrapport 20-12-2017	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK
21.	Nota: telefoongesprek met dhr. Leers 11-01-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK
22.	Nota: telefoonnotitie burgemeester Leers 25-01-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK
23.	Nota: vernietigingsverzoek(en) Brunssum 13-02-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK
24.	Nota: kamerbrief versterking integriteit lokaal bestuur 16-02-2018	Niet openbaar	10.2.e 11.1	BZK
25.	Memo: ambtelijk overleg rapport Elzinga/Korsten 19-02-2018	Niet openbaar	10.2.e 11.1	BZK
26.	Aanvullende memo: onderzoek	Niet openbaar	10.2.e 10.2.g 11.1	BZK

	Elzinga/Korsten 20-02-2018			
27.	Nota: afhandeling casus Brunssum 27-03-2018	Deels openbaar, valt deels buiten verzoek	10.2.e 11.1	BZK

E-mails

Nr.	Document	Beoordeling	Wob-art.	Afzender	Ontvanger
28.	FW: Volledige rapport Elzinga 18-02-2018	Deels openbaar	10.2.e	BZK	BZK
29.	Rapport Elzinga 18-02-2018	Deels openbaar	10.2.e	BZK	BZK
30.	Bespreking Brunssum over rapport rekenkamer 20-02-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK	BZK
31.	Paar citaten uit onderzoek Brunssum 22-02-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK	BZK
32.	Aan minister BZK – Verzoek reactie minister op uitkomsten aanbevelingen rapport "Welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijke integriteit 23-02-2018	Deels openbaar	10.2.e	Vaste Commissie van Binnenlandse Zaken - Tweede Kamer	BZK
33.	Verklaring Brunssum 27-03-2018	Deels openbaar	10.2.e	Secretariaat G&I Nederland	BZK
34.	FW: Verklaring Brunssum 27-03-2018	Deels openbaar	10.2.e	BZK	BZK
35.	Brief CdK + bijlagen 24-04-2018	Deels openbaar	10.2.e	BZK	Provincie Limburg
36.	130 e-mails die niet openbaar gemaakt mogen worden wegens intern beraad en persoonlijke beleidsopvatting	Niet openbaar	10.2.e 11.1		

Overige stukken

Nr.	Document	Beoordeling	Wob-art.	Afzender	Ontvanger
37.	Gespreksnotitie (datum onbekend)	Deels openbaar	10.2.e 11.1	BZK	BZK
38.	Uitspraken Ollongren rondom Brunssum 12-2017	Deels openbaar	10.2.e		
39.	Opdrachtverstrekking Elzinga 03-01-2018	Niet openbaar door BZK – beoordeling gemeente		Gemeente Brunssum	Elzinga
40.	Gedachten over het te voeren integriteitsbeleid door gemeenten 18-01-2018	Niet openbaar	11.1	Gerd Leers	BZK

41.	Rapport Rekenkamercommissie: het 'dossier' Palmen 16-02-2018	Reeds openbaar		Rekenkamercommissie Brunssum	
42.	Rapport: welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijk integriteit? 17-02-2018	Reeds openbaar		Elzinga en Korsten	
43.	Verklaring G&I Nederland 27-03-2018	Deels openbaar	10.2.e 11.1	G&I Nederland	Minister van BZK

Whatsapp-berichten

Nr.	Document	Beoordeling	Wob-art	Organisatie
44.	Whatsapp-bericht 13-11-2017	Niet openbaar	11.1	BZK
45.	Whatsapp-bericht 23-11-2017	Niet openbaar	11.1	BZK
46.	Whatsapp-bericht 4-12-2017 deel I	Niet openbaar	11.1	BZK
47.	Whatsapp-bericht 4-12-2017 deel II	Niet openbaar	11.1	BZK
48.	Whatsapp-bericht 5-3-2018	Niet openbaar/valt buiten verzoek	11.1	BZK

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Commissaris van de Koning drs. Th.J.F.M. Bovens
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

**Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen**
Directie Bestuur en Financien
Afdeling Inrichting openbaar
bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Contactpersonen

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Kenmerk
2017-0000627127
Uw kenmerk

08 DEC 2017

10.2.e

Datum

Betreft Verzoek om ambtsbericht inzake bestuurlijke situatie Brunssum

Geachte heer Bovens,

Op 4 december jl. heeft burgemeester Winants van Brunssum zijn ontslag aangeboden aan Zijne Majesteit de Koning, met het verzoek dit per 1 januari 2018 in te laten gaan. Naar aanleiding hiervan heeft u dhr. G.B.M. Leers met ingang van 1 januari 2018 benoemd tot waarnemend burgemeester van Brunssum.

In zijn persverklaring maakt dhr. Winants duidelijk dat de "aanhoudende bestuurlijke crises in Brunssum" de directe aanleiding zijn voor zijn verzoek om ontslag. Hij spreekt over verdeeldheid van het gemeentebestuur die leidde tot keuzes die "het aanzien van het openbaar bestuur beschadigen, zelfs ondermijnen." Dhr. Winants geeft aan geen deel te willen uitmaken van een gemeentebestuur "dat zo nadrukkelijk de regels van integer bestuur aan de laars lapt." Volgens hem heeft het gemeentebestuur tegen tal van adviezen en waarschuwingen in besluiten genomen "waaruit een fundamenteel gebrek van respect voor integer bestuur spreekt".

11.1

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Inmiddels heb ik van de oppositiepartijen uit de raad het verzoek ontvangen om het besluit tot benoeming van dhr. Palmen als wethouder bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het algemeen belang.

Gegeven het voorgaande verzoek ik u – vanuit uw hoedanigheid als rijksorgaan – mij van informatie te voorzien inzake de bestuurlijke ontwikkelingen en actualiteit in de gemeente Brunssum. Graag ontvang ik daartoe uiterlijk 12 december aanstaande een reactie op onderstaande vragen:

**Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen**
Directie Bestuur en Financiën
Afdeling Inrichting openbaar
bestuur

Datum

Kenmerk
2017-0000627127

1. Welke feiten en omstandigheden zijn naar uw mening aanleiding en oorzaak geweest voor burgemeester Winants om te verzoeken tot ontslag?
2. Bent u op de hoogte van de inhoud van het integriteitsonderzoek dat naar wethouder Palmen is verricht, en zo ja, wat zijn de bevindingen? Wat is overigens uw beeld bij de wijze waarop dit onderzoek is uitgevoerd?
3. Wat is uw beeld bij de onderlinge verhoudingen en de daaraan gerelateerde opvattingen in de gemeenteraad van Brunssum in relatie tot het besluit om dhr. Palmen tot wethouder te benoemen en thans het aangekondigde vertrek van burgemeester Winants?
4. Wat is uw beeld bij de onderlinge verhoudingen en de daaraan gerelateerde opvattingen in het college van burgemeester en wethouders van Brunssum en de relatie met het aangekondigde vertrek van burgemeester Winants en de aanstelling van dhr. Leers tot waarnemend burgemeester?
5. Wat is uw algehele beeld bij de ontstane situatie in Brunssum en de mogelijkheden om de bestuurlijke verhoudingen aldaar te normaliseren, dit mede gegeven de uitspraak van dhr. Winants dat hem geen middelen ter beschikking stonden om op te treden?

In aanvulling op de antwoorden op bovenstaande vragen verzoek ik u mij van die informatie te voorzien die u overigens van belang acht om de bestuurlijke situatie in Brunssum afdoende in beeld te krijgen.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

T.a.v. Hare Excellentie de Minister mevrouw K. H. Ollongren
Postbus 20011
2511 DP Den Haag

p.a. Gedeputeerde Staten van Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Brunssum, 3 december 2017

Verzoek tot vernietiging van een raadsbesluit d.d. 10 oktober 2017

Excellentie,

De gemeenteraad van Brunssum heeft op 10 oktober 2017 twee wethouders verkozen en benoemd, zonder dat de in het reglement van orde van de gemeenteraad voorgeschreven integriteitstoets was afgerond. Een integriteitstoets is in Nederland heel gebruikelijk en door uw ministerie ook aanbevolen.

Een dag eerder, op maandag 9 oktober kreeg de raad bericht via de griffier dat het niet mogelijk was de wethouders te verkiezen vanwege het feit dat deze toets nog niet afgerond was. De Commissaris van de Koning heeft de acht fractievoorzitters tijdens een gesprek op 2 oktober op het hart gedrukt niet tot benoeming over te gaan dan nadat de integriteitstoets was afgerond.

Niettemin besloot een raadsmeerderheid bestaande uit vier lokale partijen en samen beschikkende over 11 van de 21 raadszetels, de verkiezing door te zetten. Dit tegen het uitdrukkelijke advies van de 10 overige raadsleden in. De hele turbulente situatie is in een brief d.d. 16 oktober op diens verzoek aan de Commissaris van de Koning uiteengezet. Inmiddels is de gemeenteraad tijdens een vergadering van het presidium d.d. 14 november door de burgemeester van de integriteitstoets en de conclusies daarvan op de hoogte gebracht. Het oordeel dat daarin uitgesproken wordt ten aanzien van de kandidatuur van de heer J.H.M. Palmen, is naar verluid, dat door zijn benoeming Brunssum een zeer groot integriteitsrisico loopt.

Dat geheim rapport kwam helaas ook in de media terecht en daar werd al snel het oordeel geveld dat de wethouder onhoudbaar was. Op woensdag 29 november heeft de gemeenteraad van Brunssum op verzoek van 10 van de 21 raadsleden een extra vergadering gehouden over de gevolgen van de benoeming van wethouder Palmen zonder de integriteitstoets. Deze vergadering heeft landelijke aandacht in de media gekregen.

Ondanks toezeggingen gedaan op 10 oktober door de vier lokale partijen over het verbinden van conclusies aan het nog af te ronden integriteitsonderzoek, bleven de vier lokale partijen

wethouder Palmen steunen op 29 november. Een motie van wantrouwen tegen deze wethouder werd verworpen. Brunssum verkeert nu in de unieke situatie dat er een wethouder in functie is die niet kan bogen op een positief integriteitsadvies. [REDACTED]

11.1 [REDACTED]

Na de raadsvergadering van 29 november brak opnieuw een storm van kritiek in de media en politiek los over de ontstane situatie in Brunssum. [REDACTED]

11.1 [REDACTED]

Om uit deze storm te geraken is het naar het oordeel van de ondertekenaars van deze brief, noodzakelijk dat wij u bij deze het verzoek doen het oorspronkelijke raadsbesluit d.d. 10 oktober 2017 tot verkiezing en benoeming van de heer Palmen tot wethouder van Brunssum voor te dragen ter vernietiging door de Kroon. Wij doen dit op grond van de Gemeentewet (GW) art. 268 en volgende en artikel 10.35 van de Algemene Wet Bestuursrecht (ABW), omdat deze benoeming in strijd is met het algemeen belang. Aldus hopen wij eraan bij te dragen dat Brunssum daarna op een ordentelijke manier een of meer wethouder(s) kan kiezen die vooraf voldoen aan de integriteitstoets conform het reglement van orde van de raad en het in Nederland gebruikelijke beleid in deze. Daarmee wordt de situatie in Brunssum hopelijk genormaliseerd.

Hoogachtend,

Namens de Partij van de Arbeid, [REDACTED]

Namens de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, [REDACTED]

10.2.e

Namens het Christen-Democratisch Appèl, [REDACTED]

Namens de Socialistische Partij [REDACTED]

Raadsleden van Brunssum [REDACTED]

Bijlagen

1. Mailbericht verzoek tot overleg op 2 oktober 2017 van de Commissaris van de Koning
2. Brief van Commissaris van de Koning d.d. 11 oktober 2017
3. Brief van de raadsfracties aan de Commissaris van de Koning d.d. 16 oktober 2017
4. Brief van Commissaris van de Koning d.d. 27 november 2017
5. Stukken behorende bij raadsvergadering van 29 november 2019
6. Motie gemeenteraad Brunssum d.d. 29 november 2017 (verworpen)
7. Brief van Commissaris van de Koning d.d. 30 november 2017

Brunssum, 7 februari 2018

AANGETEKEND VERZONDEN

AAN:

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen

10.2.e

Bijlage: (4 pagina's)

Betreft: ons verzoek d.d. 31 december 2017 tot spontane vernietiging artikel 6 lid 7 Reglement van orde gemeente Brunssum 2017, gemeentebblad 2017 nr. 11 dan wel secundair schorsing ingaande vaststellingsdatum d.d. 20 juni 2017

Excellentie,

Hierbij doe ik u namens de fractie van BBB Lijst Palmen (gemeente Brunssum) nogmaals, maar ditmaal aangetekend, een duplicaat van ons schriftelijk verzoek d.d. 31 december 2017 tot spontane vernietiging artikel 6 lid 7 Reglement van orde gemeente Brunssum 2017, gemeentebblad 2017 nr. 11 dan wel secundair schorsing ingaande vaststellingsdatum d.d. 20 juni 2017 toekomen. Een kopie van de passage in het Reglement van orde is eveneens nogmaals bijgevoegd.

Het bevreemd ons dat wij geen ontvangstbevestiging hebben ontvangen van ons oorspronkelijke schrijven d.d. 31 december 2017. Ik verzoek u dan ook om z.s.m. , doch uiterlijk binnen 1 week na heden, ons alsnog een ontvangstbevestiging te sturen en uiteraard ons verzoek z.s.m. te behandelen en daarover een besluit te nemen.

Hoogachtend,

10.2.e

Namens fractie Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen

Brunssum, 31 december 2017.

AAN:

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postbus 20011

2500 EA Den Haag.

Betreft: Verzoek tot spontane vernietiging art. 6 Reglement van orde art. 6 lid 7

Dan wel schorsing ingaande vaststellingdatum d.d. 20 juni 2017.

Excellentie,

10.2.e

De leden van de raadsfractie Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen onder andere [REDACTED] [REDACTED] domicilie kiezende op het adres van [REDACTED] [REDACTED], verzoeken u, als belanghebbenden, beleefd het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 Gemeenteblad 2017 nr 11 (versie 3 zie bijlage) vastgesteld in de raadsvergadering van 20 juni 2017 voor wat betreft artikel 6 lid 7 te vernietigen in verband met het algemeen belang en strijd met diverse wetten zoals de Grondwet en de Gemeentewet.

Het Reglement van Orde (RvO) is volgens vaste jurisprudentie te betitelen als "huisregels" over de vergaderorde van de Gemeenteraad en hebben ook geen andere werking, zoals werking naar derden, althans behoren dit niet te zijn.

In Hoofdstuk 2 onder toelating van nieuwe leden; fracties is in artikel 6 RvO onder lid 7 opgenomen: "De burgemeester geeft opdracht voor een integriteittoets voorafgaand aan de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is. Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover".

Een soort gelijk artikel was ook reeds opgenomen in het RvO van 2014 hetgeen vooraf ging aan het huidige vastgesteld RvO.

Omdat in de Gemeente Brunssum recent de nodige commotie is ontstaan over een zogenaamd op grond van artikel 6 lid 7 RvO 2017 in opdracht van de burgemeester uitgevoerde integriteittoets met alle schadelijke en ingrijpende gevolgen van dien, voor de toekomst te voorkomen.

Opgemerkt zij vooraf dat deze burgemeester nu voor de eerste maal heeft gepretendeerd over deze bevoegdheid te beschikken en gemeend te moeten gebruiken. Dit ondanks dat een jaar eerder in oktober 2016 eveneens een wethouders benoeming van CDA huize heeft plaatsgevonden, waarbij de kandidaat in een vorige periode (2010) en dit is unaniem door de toenmalige raad vastgesteld aan de hand van een eigen onderzoek, bestuursrechtelijk en ook strafrechtelijk zijn functie had misbruikt. Onze fractie heeft de burgemeester hierop geattendeerd en verzocht dit te bespreken. De burgemeester antwoordde toen, dat er geen aangifte bij het Openbaar Ministerie was gedaan en er nu dus geen beletsel aanwezig was. Het aanwezige risico van herhaling bleef verder onbesproken. Het behoeft geen betoog dat burgers een tweede kans mogen krijgen, maar dan had dit wel (vertrouwelijk) in de raad besproken moeten worden. Hier heeft de burgemeester absoluut geen integriteittoets doen plaatsvinden.

De gevraagde vernietiging is gebaseerd op strijdigheid met de Grondwet.

- A. In artikel 1 Grw. wordt bepaald dat "allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens o.a. politieke gezindheid ... of op welke grond dan ook, is niet toegestaan". Het opleggen van beperkingen zoals bedoeld in het RvO art.6 lid 7, die niet in een organieke wet zoals de Gemeentewet expliciet zijn opgenomen, zijn derhalve als discriminatoir op te vatten en in strijd met de wet.
- B. In artikel 4 Grw. is bepaald dat: "iedere Nederlander heeft recht de leden van algemeen vertegenwoordigende organen te verkiezen alsmede tot lid van deze organen te worden verkozen, behoudens bij de wet gestelde beperkingen en uitzonderingen". Ook hiermede is artikel 6 lid 7 RvO in strijd. Dit omdat een integriteittoets op aanvraag van de burgemeester, buiten het reeds onder A vermelde, ook in strijd is met de Gemeentewet. Vide artikelen 35 en volgende. Zo is artikel 10 Gemw. Eveneens voor wethouders van toepassing. In de Gemeentewet heeft de wetgever uitputtend de vereisten voor het wethouderschap aangegeven. Daarmede heeft de wetgever uitgesloten dat lagere bestuursorganen zoals de gemeenteraad en/of de burgemeester nadere eisen kunnen stellen aan het wethouderschap. Blijft dat de gemeenteraad (in meerderheid) de vrijheid heeft een wethouder al dan niet te kiezen en of te ontslaan.
- C. Artikel 16 Gemeentewet luidt: "De raad stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast". Het reglement van orde ziet volgens de toelichting toe op de vergaderorde. De andere werkzaamheden zien niet toe op aanvullende eisen voor een uitbreiding van vereisten voor het wethouderschap. Zou een uitbreiding reeds mogelijk zijn, quod non, dan is hiervoor het reglement van orde zoals thans bedoeld, uitgesloten. Ook om deze reden komt artikel 6 lid 7 RvO voor vernietiging in aanmerking.
- D. Artikel 10 van de Grondwet biedt het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van burgers, waaronder ook wethouders gerekend mogen worden. Gelet op de huidige praktijk is artikel 6 lid 7 RvO niet alleen in strijd met art. 10 Grw. maar ook de toepassing van art. 6 lid 7 RvO recent in Brunssum levert een niet te accepteren strijd op zowel met art. 1 alsook met artikel 10 Grw. Hetgeen bij (on) eigenlijk gebruik, zoals in Brunssum, diverse bestuursorganen zoals de Commissaris van de Koning en de Minister in grote problemen kan brengen dan wel heeft gebracht. Dit omdat, zo er gebruik gemaakt zou kunnen worden van art.6 lid 7 RvO, quod non, er geen enkele waarborg is opgenomen zoals in art. 10 van de

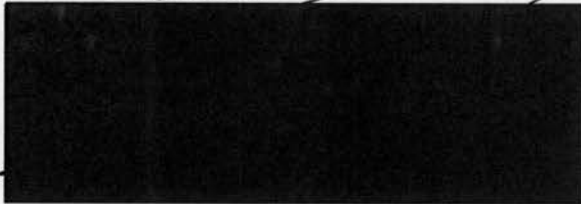
Grondwet is bedoeld, ter bescherming van de eerbieding van de persoonlijke levenssfeer van die burgers.

- E. Zowel uit artikel 6 lid 7 RvO als ook uit de toelichting is niet op te maken hoe de procedure voor een dergelijke integriteitstoets zou moeten geschieden. Dit om de waarborgen voor de kandidaten te garanderen zoals onder D bedoeld. Maar ook dat eenzijdige informatie zoals in het Brunssums geval aanleiding is voor ons verzoek, wordt voorkomen. Immers hier heeft de burgemeester voor betrokken persoon onbekende en mogelijk zelfs valse informatie verstrekt aan een bureau dat de toets diende uit te voeren, zonder dat de opsteller van de toets de betrokken kandidaat heeft gehoord over de verstrekte informatie. Waarschijnlijk heeft het bureau of de opsteller van de toets de uitkomst voorgezegd gekregen van de burgemeester. Omdat het ontbreken van een procedure ontbreekt, is /kan er sprake zijn van beïnvloeding en willekeur. Met als mogelijkheid dat de burgemeester of een opsteller van de integriteitstoets ongewenste invloed kan uitoefenen wie al dan niet in aanmerking kan komen voor het ambt van wethouder. De wetgever heeft dit zowel bij Grondwet alsook Gemeentewet expliciet uitgesloten.

Alleen reeds gelet op hetgeen hiervoor is vermeld vragen verzoekers u primair tot vernietiging van artikel 6 lid 7 reglement van orde gemeente Brunssum 2017 gemeenteblad 2017 nr 11 dan wel secundair te schorsen met terugwerkende kracht tot aan de laatste vaststelling in 2017.

Gaarne zijn wij bereid dit verzoek nader toe te lichten tenzij onverwijld aan het verzoek tegemoet wordt gekomen.

Hoogachtend,

10.2.e Namens fractie Burger Belangen Brunssum lijst Palmen

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 (versie 3)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

- a. voorzitter: de voorzitter van de raad of diens vervanger op grond van artikel 77 lid 1 van de Gemeentewet; de vervanger/plaatsvervangend voorzitter is een door de raad aangewezen raadslid.
- a. amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
- b. subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft;
- c. motie: korte en gemotiveerde verklaring over een ontwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- d. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de raadsvergadering.
- e. initiatiefvoorstel: een voorstel voor een verordening of een ander voorstel.
- f. commissie: een raadscommissie zoals bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet
- g. De notulen: de besluitenlijst en geluid- en/of video-opname van de betreffende vergadering
- h. Presidium: ingesteld door de raad, bestaande uit de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter, de fractievoorzitters en de griffier, handelt conform het door de raad vastgestelde reglement van orde voor vergaderingen van het presidium
- i. Informatieavond: openbare informerende avond over nieuwe en lopende onderwerpen.
- j. Discussieavond: besloten avond over onderwerpen met een opiniërende functie.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is belast met:

- a. het leiden van de vergadering van de raad, de vergadering van het presidium;
- b. het handhaven van de orde;
- c. het doen naleven van het reglement van orde en hetgeen de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt

Artikel 3 De griffier

1. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van de raad aanwezig.

2. Hij/zij kan, indien hij/zij daartoe door de voorzitter wordt uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

Artikel 4 De secretaris

De raad kan het college verzoeken de secretaris in de vergadering van de raad aanwezig te laten zijn en deel te laten nemen aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement.

Artikel 5 Het presidium

1. De raad heeft een presidium.
2. Het presidium bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en indien deze ook fractievoorzitter is, is hij/zij in het presidium aanwezig als fractievoorzitter. Indien de voorzitter verhinderd is, dan vervangt de plaatsvervangend voorzitter en kan de plaatsvervangend fractievoorzitter in het presidium aanwezig zijn. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van het presidium aanwezig.
3. De voorzitter kan voorstellen de secretaris uit te nodigen voor het presidium.
4. Ingeval een fractievoorzitter niet in de vergadering van het presidium aanwezig kan zijn wijst deze ad hoc een lid van zijn raadsfractie als zijn plaatsvervanger aan.
5. Elke fractievoorzitter of zijn plaatsvervanger heeft één stem in het presidium.
6. Raads- en commissieleden en de leden van het college kunnen de vergaderingen van het presidium als toehoorder bijwonen. Overige belangstellenden kunnen alleen op uitnodiging van het presidium een vergadering van het presidium als toehoorder bijwonen.
7. Voor het presidium wordt door de raad een eigen reglement van orde opgesteld, waarin de bevoegdheden en positie van het presidium nader omschreven worden

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging

1. Bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad stelt de raad een commissie in op voorstel van de voorzitter bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven, de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden en de proces-verbaal van de stembureaus.
2. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt de raad in oude samenstelling tegelijk af met ingang van de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart.
3. De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbrieven schriftelijk verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten leden van de raad op om in de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussenliggende vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd lid van de raad op voor de vergadering van de raad waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
6. Bij de benoeming van een wethouder wordt in overeenstemming met het eerste lid een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. De werkwijze van deze commissie is in overeenstemming met het tweede lid. De wethouder legt de eed of belofte af alvorens de functie te kunnen uitoefenen.
7. De burgemeester geeft de opdracht voor een integriteitscheck voortvloeiend uit de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is. Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover

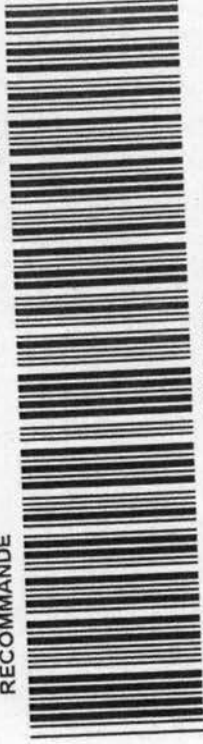

D-A-1
PostNL
166875 07-02-2018 16:26

R AANGETEKENDE BRIEF
NL frankering betaald € 8,40
33gr

NL

RECOMMANDÉ

3SRPKS031097624 2500EA 20011

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

FMHaaglanden
-- 8 FEB. 2018
Ontvangen

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie BiZa

Aan de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Plaats en datum: Den Haag, 22 februari 2018
Betreft: Verzoek reactie minister op uitkomsten en aanbevelingen rapport "Welk
risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijke integriteit"
Ons kenmerk: 2018Z03176/2018D06562

Geachte mevrouw Ollongren,

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft besloten u te vragen een reactie te geven op de uitkomsten en aanbevelingen van het rapport "Welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijke integriteit" van de hoogleraren Korsten en Elzinga aangaande de integriteit van wethouder Palmen in Brunssum.

Bij deze breng ik u het verzoek van de commissie over.

Hoogachtend,
de griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,

10.2.e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.biza@tweedekamer.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen
t.a.v. [redacted]

10.2.e [redacted]

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

10.2.e **Contactpersoon** [redacted]

Datum 28 maart 2018
Betreft Behandeling vernietigingsverzoek

Kenmerk
2018-0000184866
Uw kenmerk

10.2.e Geachte [redacted]

Namens de fractie Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen heeft u verzocht de vaststelling van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging voor wat betreft artikel 6, zevende lid. Deze bepaling ziet op integriteitstoetsing bij benoeming van een wethouder en is naar uw oordeel in strijd met het recht en met het algemeen belang. Bij brief van 7 februari vraagt u de ontvangst van uw verzoek te bevestigen en het verzoek in behandeling te nemen. Op 18 maart is via rijksoverheid.nl daartoe een herhaald verzoek binnengekomen.

De brief met uw verzoek om vernietiging heeft als datum 31 december 2017. Deze brief heeft een poststempel van 15 januari 2018 en is nadien door ons ontvangen. Gebleken is dat geen automatische ontvangstbevestiging aan u is gezonden. Met deze brief bevestigen we de goede ontvangst van uw verzoek en dat uw verzoek in behandeling is genomen. Op korte termijn zal daar een besluit op worden genomen.

Hoogachtend,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e [redacted]

Chris Kuijpers
Directeur-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Commissaris van de Koning in de provincie Limburg
drs. Th.J.F.M. Bovens
Postbus 5700
6229 GA Maastricht

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

10.2.e

Contactpersoon

Datum

24 APR 2018

Betreft

Afschrift twee vernietigingsverzoeken inz. Brunssum en
bijbehorend afschrift daarvan aan de gemeenteraad

Kenmerk

2018-0000189586

Uw kenmerk

Geachte heer Bovens,

In de achterliggende tijd heb ik tweemaal een verzoek gehad om een besluit van de gemeenteraad van Brunssum bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging. Het eerste besluit betreft het verzoek van de partijen die in de vorige raadsperiode enige tijd de oppositie vormden (PvdA, VVD, CDA, SP). Zij verzochten mij op 3 december 2017 het besluit dhr. Palmen tot wethouder te benoemen voor te dragen voor vernietiging. Dat verzoek was aan u geadresseerd en heeft u op 7 maart aan mij doorgezonden. Het tweede besluit betreft een verzoek van de fractie Burger Belangen Brunssum/Lijst Palmen van 15 januari 2018. Hun verzoek komt er samengevat op neer de bepaling in het reglement van orde van de gemeenteraad dat voorschrijft dat een integriteitstoets wordt gedaan alvorens een wethouder benoemd wordt, ongedaan te maken. Beide verzoeken heb ik afgewezen. Als te doen gebruikelijk heb ik de raad een afschrift van die verzoeken gezonden. Bijgaand doe ik ook u die correspondentie toekomen.

Voorts zeg ik u dank voor de informatie die u mij verstrekte in uw ambtsbericht van 20 maart jongstleden over de opgeleverde rapporten inzake Brunssum en de besprekingen daarvan in de raad op 6 maart. In het verlengde daarvan meld ik u dat ik inmiddels voldaan heb aan het verzoek van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer om te reageren op de uitkomsten en aanbevelingen in het rapport van de heren Elzinga en Korsten zoals dat is uitgebracht op 21 februari 2018. Die brief doe ik u bijgaand ook toekomen.

Valt buiten
verzoek

[Redacted signature block]

Tot slot verneem ik graag van u het verloop en de uitkomsten van het proces omtrent de aansprakelijkheidstelling aan uw adres inzake het dossier rond wethouder Palmen.

Met vriendelijke groet,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Kenmerk
2018-0000189586

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

AFSCHRIFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Directoraat-generaal Bestuur,
Ruimte en Wonen
Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2018-0000182617

Uw kenmerk

Datum **24 APR 2018**
Betreft Reactie op verzoek vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
op rapport 'Welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het
vlak van bestuurlijke integriteit'

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft mij op 22 februari jl. verzocht om een reactie te geven op de uitkomsten en aanbevelingen van het rapport 'Welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijke integriteit' van prof. mr. D.J. Elzinga en prof. dr. A.F.A. Korsten.

Rapport en ontvangst daarvan

De raad heeft op 21 februari het rapport ontvangen van het onderzoek dat is uitgevoerd door de heren Elzinga en Korsten naar aanleiding van een in de gemeenteraad aangenomen motie. Het rapport heeft primair betrekking op het risicoprofiel van dhr. Palmen, waarover afgelopen maanden veel publiciteit is geweest. Het onderzoek laat voorts zien dat er veel is gepasseerd in Brunssum waardoor de politiek-bestuurlijke verhoudingen complex te noemen zijn. Daarmee onderstreept het rapport mijn zorg over de bestuurlijke verhoudingen aldaar. De onderzoekers hebben tevens aanbevelingen gedaan voor de vormgeving van een met waarborgen omgeven wettelijke regeling voor integriteitsbeoordeling.

Het rapport is op 6 maart jl. in de gemeenteraad besproken. Zoals ik in publieke uitspraken op het rapport heb aangegeven, vind ik dat het gesprek daar in de eerste plaats ook thuishoort. Ook is het rapport van de rekenkamercommissie naar de zogenaamde 'gronddeal' besproken. Ik heb geconstateerd dat de raad, onder voorzitterschap van waarnemend burgemeester dhr. Leers, de inzet toont te komen tot een nadere bezinning op het integriteitsbeleid en tot herstel van de bestuurlijke situatie. De komende tijd laat ik mij, ook via de commissaris van de Koning in de provincie Limburg, informeren over de voortgang.

Versterking integriteit lokaal bestuur

Op 19 maart jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over mijn voornemens om de integriteit van het lokaal bestuur te versterken en aanhoudende bestuurlijke problemen bij gemeenten tegen te gaan. De acties en maatregelen die daarin zijn genoemd zijn het resultaat van een reeds langer gaande zijnde bezinning op (de wenselijkheid van aanvulling van) het bestaande instrumentarium en veel

overleggen daaromtrent met bestuurlijke partners. In die brief ben ik – in het verlengde van wat ik reeds schreef in mijn brief van 15 december 2017 inzake de bestuurlijke situatie in Brunssum (Kamerstuk 28 844, nr. 129) – ook ingegaan op de rol en positie van de burgemeester met betrekking tot de bestuurlijke integriteit in een gemeente en de bevoegdheid van de commissaris van de Koning te adviseren en te bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen of wanneer de integriteit in een gemeente in het geding is. Ik heb aangegeven over die taken en bevoegdheden de komende tijd nader het gesprek aan te gaan met de bestuurlijke partners.

Voorts is de vraag hoe aanhoudende integriteitsconflicten effectief kunnen worden opgelost en of in dat kader, na een zorgvuldig lokaal gevoerd proces, een aanvullende rol zou moeten worden toegekend aan de commissaris van de Koning (als rijksorgaan) of een rol zou moeten worden toegekend aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook dit punt wordt in het nadere overleg met bestuurlijke partners betrokken.

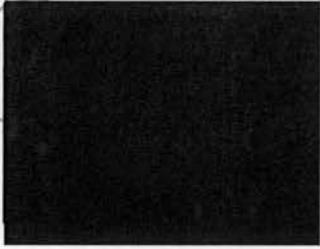
**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**
Directoraat-generaal Bestuur,
Ruimte en Wonen
Directie Democratie en
Burgerschap

Kenmerk
2018-0000182617

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

AFSCHRIFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen
t.a.v. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

10.2.e

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

10.2.e **Contactpersoon** [REDACTED]

Datum

24 APR 2018

Betreft

Besluit op uw vernietigingsverzoek van 15 januari 2018

Kenmerk
2018-0000109485

Uw kenmerk

10.2.e

Geachte [REDACTED],

Namens de fractie Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen heeft u mij verzocht de vaststelling van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum (dd. 20 juni 2017) bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging voor wat betreft artikel 6, zevende lid. Deze bepaling ziet op integriteitstoetsing bij benoeming van een wethouder en is naar uw oordeel in strijd met het recht en met het algemeen belang. Uw brief heeft als datum 31 december 2017. Het poststempel is van 15 januari 2018, waarna de brief door mij is ontvangen en in behandeling genomen. Daarover bent u nog door middel van een brief van 28 maart jl. geïnformeerd.

Feiten en omstandigheden

De genoemde bepaling in het reglement van orde luidt als volgt: "De burgemeester geeft opdracht voor een integriteitstoets voorafgaand aan de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is. Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover." U schrijft dat deze bepaling ook in het vorige reglement van orde was opgenomen (daterend uit 2014) maar dat de burgemeester bij de benoeming van dhr. Palmen tot wethouder (dd. 10 oktober 2017) "voor de eerste maal heeft gepretendeerd over deze bevoegdheid te beschikken en gemeend te moeten gebruiken". Bij een wethoudersbenoeming in 2016 zou deze bepaling, in weerwil van een verzoek daartoe van uw fractie, niet zijn toegepast. U acht deze bepaling strijd met het recht en met het algemeen belang.

Onderbouwing verzoek

U onderbouwt uw verzoek als volgt: De bepaling in het reglement van orde zou discriminatoir werken en daarmee in strijd zijn met artikel 1 Grondwet. Voorts zou de bepaling in het reglement van orde werken als een benoembaarheidsvereiste boven de eisen die de wet stelt, wat in strijd zou zijn met (artikel 10 van) de Gemeentewet en de benoemingsvrijheid van de gemeenteraad inperkt. Uw derde argument is dat artikel 16 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad een reglement van orde vaststelt voor vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden, maar die werkzaamheden "zien niet toe op aanvullende eisen

voor een uitbreiding van vereisten voor het wethouderschap". Ten vierde zou de bepaling in het reglement van orde een "niet te accepteren" inbreuk maken op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en daarmee strijden met artikel 10 van de Grondwet. Tot slot geeft u aan dat het reglement van orde niet duidelijk maakt op welke wijze de toets zou moeten worden uitgevoerd. Daardoor "is/kan er sprake zijn van beïnvloeding en willekeur" met een mogelijkheid van de burgemeester een benoeming tegen te houden, wat in strijd is met de Grondwet en de Gemeentewet.

Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Democratie en
Burgerschap

Kenmerk
2018-0000109485

Toetsingskader

Bepaalde beslissingen van het gemeentebestuur kunnen, door middel van een koninklijk besluit, worden geschorst en vernietigd. Indien naar mijn oordeel voor vernietiging aanleiding is, doe ik daartoe een voordracht bij de Koning. Bij de beoordeling daarvan neem ik het wettelijk kader¹ en het *Beleidskader schorsing en vernietiging* in acht. Op basis daarvan zijn (onder meer) de volgende zaken van belang.

Het vernietigingsrecht van de Kroon ziet op beslissingen waaraan (voor derden) een rechtsgevolg verbonden is: de beslissing moet bijvoorbeeld ten aanzien van andere bestuursorganen of particulieren een rechtsverhouding vastleggen, wijzigen of opheffen. Brengt de beslissing geen rechtsgevolg met zich mee, dan is het ten principale niet vatbaar voor vernietiging.

Leent de beslissing zich in beginsel voor schorsing of vernietiging dan komen de gronden waarop vernietiging mogelijk is in beeld, namelijk strijd met het recht en strijd met het algemeen belang. Bij strijd met het recht zijn er juridische argumenten aan de orde. De beslissing is dan in strijd met hoger recht, bijvoorbeeld een wet, een verdrag of een algemeen rechtsbeginsel. Bij strijd met het algemeen belang gaat het met name om beleidsmatige argumenten. Er is bijvoorbeeld een belang in het geding dat uitstijgt boven het belang dat de gemeente met de beslissing beoogde te dienen en dat zich tegen de betreffende beslissing verzet.

Beoordeling

In de kern komt uw betoog erop neer dat de bepaling in het reglement van orde werkt als een aanvulling van de wettelijke benoembaarheidsvereisten terwijl de Gemeentewet voor een dergelijke aanvulling geen ruimte zou laten. Dat betoog slaagt niet. In een reglement van orde legt de raad zaken omtrent de vergaderorde en andere werkzaamheden vast. Ook de gang van zaken omtrent de benoeming van een wethouder kan daarin worden geregeld. Voorts geldt dat het tot de autonome bevoegdheid van de raad behoort om in aanvulling op de wettelijke benoembaarheidsvereisten (artikel 36a van de Gemeentewet) regels te stellen omtrent de benoeming van een wethouder; dit is toegestaan zolang die aanvullingen niet strijdig zijn met andere rechtsnormen. De gemeenteraad van Brunssum heeft besloten dat met betrekking tot een kandidaat-wethouder een integriteitstoets wordt verricht, op welk moment dat in het benoemingsproces plaatsvindt en wanneer de raad over de inhoud daarvan geïnformeerd wordt. Die keuze van de raad levert geen strijd op met de Gemeentewet of de Grondwet.

Verder merk ik nog op dat ik het belang van transparantie omtrent het proces van risicoanalyse heb benadrukt in mijn brief van 19 maart jl. aan alle gemeenten (en

¹ Artikel 132 van de Grondwet in samenhang met hoofdstuk XVII van de Gemeentewet alsmede titel 1.1 en titel 10.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

in mijn brief van die datum aan de Tweede Kamer). Daartoe heb ik ook enkele handvatten aangereikt. Duidelijk is dat de gemeenteraad nu ook reeds zelf duidelijke afspraken kan maken over het proces rondom een risicoanalyse.

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Kenmerk
2018-0000109485

Conclusie

Gelet op het voorgaande wijs ik uw verzoek om het besluit van 20 juni 2017 tot vaststelling van het reglement van orde voor wat betreft artikel 6, zevende lid bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging, af. Daarbij wijs ik u erop dat tegen deze afwijzing, gelet op de Algemene wet bestuursrecht, geen beroep en daarom ook geen bezwaar open staat.²

Afschrift

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de gemeenteraad van Brunssum en aan de commissaris van de Koning in de provincie Limburg.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

² Zie bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht, hoofdstuk 1, artikel 1, wat handelt over bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak.

AFSCHRIFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Raadsfracties PvdA, VVD, CDA en SP gemeente Brunssum
d.t.v. raadsgriffie

10.2.e

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

10.2.e

Contactpersoon

Datum **24 APR 2018**
Betreft Besluit op uw vernietigingsverzoek van 3 december 2017

Kenmerk
2018-0000183252
Uw kenmerk

Geachte leden van de gemeenteraadsfracties PvdA, VVD, CDA en SP,

Bij brief van 3 december 2017 heeft u verzocht het besluit van de gemeenteraad van Brunssum houdende de benoeming van dhr. Palmen tot wethouder (dd. 10 oktober 2017) bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging. Dit verzoek was geadresseerd aan gedeputeerde staten van de provincie Limburg. De commissaris van de Koning heeft uw verzoek op 7 februari jl. aan mij doorgezonden.

U achtte de benoeming van dhr. Palmen tot wethouder in strijd met het algemeen belang gelet op de uitkomsten van een door onderzoeksbureau G&I uitgevoerd integriteitsonderzoek. U schrijft daarover onder meer het volgende: "Wij doen dit op grond van de Gemeentewet (GW) art. 268 en volgende en artikel 10.35 van de Algemene Wet Bestuursrecht (ABW), omdat deze benoeming in strijd is met het algemeen belang. Aldus hopen wij eraan bij te dragen dat Brunssum daarna op een ordentelijke manier een of meer wethouder(s) kan kiezen die vooraf voldoen aan de integriteitstoets conform het reglement van orde van de raad en het in Nederland gebruikelijke beleid in deze. Daarmee wordt de situatie in Brunssum hopelijk genormaliseerd."

Ik constateer dat er de achterliggende tijd veel is gepasseerd in Brunssum, ook sinds de indiening van uw vernietigingsverzoek. Na het ontslag van dhr. Winants als burgemeester is dhr. Leers per 1 januari als waarnemend burgemeester aangesteld. Er is recent, ter uitvoering van een motie van de gemeenteraad, een tweede integriteitsonderzoek opgeleverd welke is uitgevoerd door de hoogleraren Elzinga en Korsten. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie een rapport opgeleverd over de 'grondkwestie'. De rapporten en de daarmee samenhangende vragen zijn besproken tijdens de raadsvergadering van 6 maart. De uitkomst van die raadsvergadering is, zo informeerde dhr. Leers alsmede gouverneur Bovens mij, dat de blik naar de toekomst wordt gericht: achter het benoemingsbesluit van 10 oktober 2017 is een 'punt' is gezet, uit de opgedane ervaringen worden lessen voor de toekomst getrokken en voor wat betreft de 'grondkwestie' is

besproken dat dhr. Leers daartoe met voorstellen komt in plaats van de nieuwe gemeenteraad hiermee te belasten. Gelet op die ontwikkelingen heb ik besloten het besluit van 10 oktober jl. houdende de benoeming van dhr. Palmen tot wethouder, niet bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging. Juridisch betekent dit een afwijzing van uw verzoek waarom ik u er nog op wijs dat tegen deze afwijzing, gelet op de Algemene wet bestuursrecht, geen beroep en daarom ook geen bezwaar open staat.¹

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

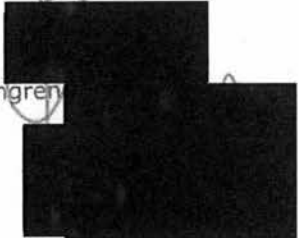
Kenmerk
2018-0000183252

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de gemeenteraad van Brunssum en aan de commissaris van de Koning in de provincie Limburg.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

¹ Zie bijlage 2 bij de Algemene wet bestuursrecht, hoofdstuk 1, artikel 1, wat handelt over bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak.

AFSCHRIFT

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Gemeenteraad van Brunssum
Postbus 250
6440 AG Brunssum

**Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen**
Directie Democratie en
Burgerschap

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Contactpersoon

10.2.e

Datum **24 APR 2018**
Betreft Afschriften vernietigingsverzoeken

Kenmerk
2018-0000183291

Uw kenmerk

Bijgaand zend ik u twee afwijzingen toe met betrekking tot verzoeken om besluiten van uw raad bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging. Het eerste verzoek (dd. 3 december 2017) dat ik heb afgewezen betreft het besluit dhr. Palmen tot wethouder te benoemen en is afkomstig van de raadsfracties PvdA, VVD, CDA en SP zoals zij in de vorige raadsperiode enige tijd de oppositie vormden. Het tweede verzoek dat ik heb afgewezen is afkomstig van de fractie Burger Belangen Brunssum/Lijst Palmen (dd. 15 januari 2018) en ziet op de bepaling in uw reglement van orde welke voorschrijft dat een integriteitstoets wordt gedaan alvorens een wethouder benoemd wordt.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

10.2.e

drs. K.H. Ollongren

10.2.e Aan
VanMinister Ollongren
[redacted]

10.2.e

7 december 2017

Kenmerk
2020-0000132071

nota

Bestuurlijke situatie Brunssum: verzoek om ambtsbericht
CdK Limburg, ontwikkelingen, oplossingsrichtingen

Aanleiding/probleemstelling

In het PO DGBW op 6 december jl. is in het kader van de strategie richting de gemeente Brunssum afgesproken de CdK om ambtsbericht te vragen. De huidige bestuurlijke situatie in de gemeente Brunssum en de onbekendheid met het feitenrelaas vormt aanleiding tot een verzoek om een ambtsbericht. Dit verzoek heeft tot doel meer informatie boven tafel te krijgen, waaronder het integriteitsonderzoek. Deze informatie is relevant voor:

- de voorbereiding op uw gesprek met cdK Bovens, burgemeester Winants en aankomend waarnemend burgemeester Leers (volgende week donderdag);
- de voorbereiding van uw beslissing op het vernietigingsverzoek (verzoek oppositie om benoemingsbesluit Palmen bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging);
- de beantwoording van schriftelijke vragen (dd. 4 december) van de Kamerleden Kuiken en Ploumen, bijgevoegd.
- de reactie op het verzoek van de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken (dd. 7 december) om voor het kerstreces een brief te sturen over de situatie in Brunssum en de mogelijkheden die u ten dienste zouden staan om in te grijpen.

Advies/actie

- Instemmen met het verzoek om ambtsbericht en daartoe de brief aan CdK Bovens ondertekenen. [redacted]
[redacted]
[redacted]
- Kennisnemen van onderstaande informatie over de laatste feiten en ontwikkelingen waarbij ook de mogelijkheden die u ten dienste staan zijn opgenomen.

11.1

Betrokken BZK onderdelen

DGBW/B&F

DGBW/D&B

Toelichting

Voor het verzoek om het opvragen van een ambtsbericht aan de cdK van Limburg zijn een aantal feiten van belang die hieronder nader zullen worden toegelicht.

7 december 2017

2020-0000132071

II. Acties/mogelijkheden

- Burgemeester Luc Winants van Brunssum heeft op maandag 4 december 2017 zijn ontslag aangeboden bij Zijne Majesteit de Koning, per 1 januari 2018. Bij de aankondiging daarvan heeft hij een persverklaring doen uitgaan (bijgevoegd). Uit de verklaring van Winants zijn drie zaken te lezen:
  - dat hij geen deel wil uitmaken van een gemeentebestuur dat de regels van integer bestuur aan zijn laars lapt;
  - dat hem geen instrumenten ter beschikking zouden staan om op te treden;
  - dat hij door op te stappen een discussie hierover wil entameren.
- CdK Bovens heeft dhr. Leers per 1 januari 2018 als waarnemend burgemeester van Brunssum benoemd.
- Volgens de berichtgeving ligt het integriteitsrapport inzake dhr. Palmen bij de burgemeester; de gemeenteraad heeft het mogen inzien.

- Op korte termijn zal u – volgende week donderdag – in gesprek gaan met de CdK, burgemeester Winants en de heer Leers.
- Om voor deze gesprekken de feiten op een rij te hebben zal de CdK om ambtsbericht worden verzocht, om zo een zo compleet mogelijk beeld van de feitelijke situatie te verkrijgen. Verzocht wordt uiterlijk dinsdag 12 december zijn reactie te sturen. Het verzoek om ambtsbericht is ambtelijk met het kabinet van de CdK afgestemd.

• [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

- Van de zijde van de Brunssumse oppositie (PvdA, SP, VVD, CDA) is het verzoek ontvangen om de benoeming van de heer Palmen tot wethouder te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang. Bij vernietiging wegens strijd met het algemeen belang gaat het om beleidsmatige argumenten die het belang van de gemeente overstijgen.

[illegible]

- [REDACTED]
- I [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- I [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Pagina 2 van 5

dat het bestuur van een gemeente zijn taken grovelijk verwaarloost. Daarbij kan van de positie en bevoegdheden van de hoofdorganen van het gemeentebestuur worden afgeweken, bijv. door het bestuur geheel in handen van een regeringscommissaris te leggen of door de gemeenteraad tussentijds te ontbinden. Als het bestuurlijk-democratisch functioneren van de gemeente als zodanig onder een bepaald niveau zakt, kunnen dus ook andere opties overwogen worden, zoals de aanstelling van een regeringscommissaris of een tussentijdse raadsontbinding wegens grove taakverwaarlozing, met eventueel aanvullende voorzieningen. De laatste keer dat grove taakverwaarlozing daadwerkelijk werd toegepast, was in 1951 in de toenmalige gemeente Finsterwolde.

Datum
7 december 2017
Kenmerk
2020-0000132071

11.1

[REDACTED]

III. Ontwikkelingen

- Er zijn op 4 december schriftelijke vragen ingezonden door Kuiken en Ploumen (PvdA) over de integriteit van het lokaal bestuur in Limburg. Er wordt gewerkt aan de beantwoording daarvan.
- Voor het vragenuur van dinsdag 5 december waren vragen over de kwestie Brunssum door Van der Molen (CDA) aangemeld. Die hebben geen doorgang gevonden. Op zijn verzoek heeft de Vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken op 7 december besloten u te vragen vóór het kerstreces de Kamer een brief te sturen over de situatie in Brunssum. Genoemde aandachtspunten daarbij zijn:
  - Uw oordeel over de situatie;
  - De bevoegdheden van de burgemeester;
  - De mogelijkheden die u heeft om in te grijpen.Het antwoord kan in het verlengde liggen van hetgeen in deze nota is genoemd.
- Nieuw element is dat de heer Palmen de CdK en burgemeester Winants ieder afzonderlijk civielrechtelijk aansprakelijk heeft gesteld via zijn advocaat. De CdK treedt in deze kwestie op als rijksorgaan, en zal zich op dit punt laten bijstaan door de Landsadvocaat, met wie ook BZK in contact staat.
  - In de brief van de advocaat van Palmen gericht aan burgemeester Winants komen in het kort de volgende elementen terug op basis waarvan Winants aansprakelijk wordt gesteld:
    1. Winants wordt verweten onder eigen verantwoordelijkheid een "openbare bronnen onderzoek" te hebben ingesteld naar Palmen, terwijl dit geen deel uitmaakt van het reguliere integriteitsgesprek. De stelling is dat Winants hier geen wettelijke bevoegdheden toe heeft.

- 2. Winants wordt onzorgvuldig en onrechtmatig handelen verweten in de richting van Palmen. Ook wordt Winants verweten willens en wetens de integriteit van Palmen in een kwaad daglicht te hebben geplaatst.
- In de brief van de advocaat van Palmen gericht aan CdK Bovens komen in het kort de volgende elementen terug op basis waarvan Bovens aansprakelijk wordt gesteld:
  - 1. Bovens wordt verweten dat zijn handelwijze waarmee hij poogt zonder recht, titel of bevoegdheid te interveniëren in het democratisch proces van de benoeming van Palmen getuigt van gebrek aan respect voor de democratie en voor Palmen.
  - 2. Voorts wordt Bovens verweten dat hij zonder informatie en feitenkennis op basis van mediaberichten een oordeel heeft geveld over Palmen.
  - 3. Hij wordt verzocht zich te onthouden van de onrechtmatige inmenging in de bestuurlijke situatie in Brunssum.
- Zowel Winants als Bovens wordt aansprakelijk gesteld voor de geleden en nog te lijden schade.
- Op 6 december kwam het bericht in de media (bijgevoegd) dat dhr. Palmen verzoekt om een nieuw integriteitsonderzoek. Hij verwierpt de uitkomsten van het voor hem negatief uitgevallen integriteitsonderzoek en wil zich tegen de aantijgingen verweren.

IV. Vervolgstappen:

Buiten
reikwijdte
verzoek

11.1

[REDACTED]

Datum
7 december 2017
Kenmerk
2020-0000132071

Politieke context

Niets anders dan reeds benoemd.

Communicatie

Wij staan in voortdurend contact met uw woordvoerders, die momenteel veel vragen krijgen over deze kwestie. [REDACTED]

11.1

[REDACTED]

10.2.e Aan: Minister Ollongren
Van: [REDACTED]

Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen
Directie Bestuur en Financiën
Afdeling Inrichting openbaar
bestuur

Contactpersoon
[REDACTED]

10.2.e

Datum
14 december 2017

memo

Gesprek met Bovens, Winants en Leers hedenmiddag

Aa

GESPREKSVRAGEN

Mogelijke gespreksvragen (in aanvulling op de nota die u gister heeft ontvangen) ten behoeve van het gesprek met CdK Bovens, burgemeester Winants en waarnemend burgemeester Leers hedenmiddag.

1. Integriteitsonderzoek

11.1

[REDACTED]
[REDACTED] Aanvullend contact met het kabinet van de CdK levert op dat burgemeester Winants de enige is die over het rapport beschikt, hij beschouwt het als een aan hem gericht vertrouwelijk rapport. Ook de heer Palmen heeft het rapport niet (is daar boos over). De burgemeester heeft met dhr. Palmen en later met de CdK *mondeling* over de conclusies gesproken. Idem met de fractievoorzitters uit de raad; de raadsleden mochten verder het rapport inzien en beknopt aantekeningen maken.

11.1

[REDACTED]
[REDACTED]
• [REDACTED]

2. Twee nieuwe onderzoeken: onderzoek naar gronddeal en nieuw integriteitsonderzoek

Dhr. Palmen is naar verluidt boos over het feit dat hij niet beschikt over het integriteitsrapport op basis waarvan hij nu gekapitteld wordt. In de raadsvergadering van 12 december is besloten dat de rekenkamercommissie onderzoek gaat doen naar het jarenlange conflict (sinds 1976) tussen de gemeenten en dhr. Palmen (claim 1,5 miljoen). Dhr. Palmen is nu wethouder grondbedrijf. In de rekenkamercommissie hebben 3 leden van de coalitie en 2 leden van de oppositie zitting, en er is een externe voorzitter. Daarnaast heeft dhr. Palmen aangekondigd een nieuw integriteitsonderzoek te willen. In de raadsvergadering van 13 december heeft de raad besloten dat er een nieuw integriteitsonderzoek moet komen.

11.1

• [REDACTED]

11.1

• [REDACTED]

11.1

• [REDACTED]

3. Verklaring Omtrent Gedrag

Datum
14 december 2017

Helder is dat dhr. Palmen een VOG *is verstrekt*.

11.1

[REDACTED]

Burgemeester Winants heeft gister in Binnenlands bestuur op laten tekenen dat hij de VOG nooit gezien heeft. We hebben bij het kabinet van de CdK navraag gedaan. Men weet niet op welk moment de VOG is aangevraagd: toen hij wethouder werd of dat het een eerdere VOG betreft bijv. toen hij zich kandideerde als raadslid. Daarnaast blijkt dat de stelling dat het verstrekken van de VOG lang duurde, een uitspraak van dhr. Palmen zelf aan de burgemeester is.

11.1

[REDACTED]

11.1

• [REDACTED]

4. Wat speelt er verder in de organisatie

11.1

[REDACTED]

dhr. Winants heeft in zijn persverklaring echter aangegeven dat de "aanhoudende bestuurlijke crises" aanleiding zijn voor zijn ontslag, de situatie van dhr. Palmen in het bijzonder.

11.1

[REDACTED]

11.1

• [REDACTED]

5. Ondermijning

Buiten
reikwijdte
verzoek

[REDACTED]

• [REDACTED]

AFSPRAKEN

U wordt geadviseerd de volgende afspraken te maken in het gesprek.

1. Enkele aanvullende vragen n.a.v. gesprek door cdK laten beantwoorden in aanvullend ambtsbericht (vragen die na gesprek onbeantwoord blijven)

11.1

[REDACTED]

Datum
14 december 2017

2. Afspraken informeren minister door burgemeester/CdK

11.1

[REDACTED]

3. Persverklaring na gesprek:

11.1

[REDACTED]

Voor uw informatie voorts het volgende:

Er zijn op 4 december schriftelijke vragen ingezonden door Kuiken en Ploumen (PvdA) over de integriteit van het lokaal bestuur in Limburg. Op het verzoek van Van der Molen (CDA) heeft de Vaste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken op 7 december besloten u te vragen vóór het kerstreces de Kamer een brief te sturen over de situatie in Brunssum.

11.1

[REDACTED]

U heeft tijdens begrotingsbehandeling BZK al toegezegd de Kamer te zullen informeren over mogelijkheden voor uitbreiding screening politieke ambtsdragers en interventies bij aanhoudende bestuurlijke problemen in gemeenten.

11.1

[REDACTED]

Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen
Directie Bestuur en Financiën
Afdeling Inrichting openbaar
bestuur

Contactpersoon

Datum
20 december 2017

10.2.e

memo

11.1

Status integriteitsrapport dhr. Palmen, [REDACTED]

Status integriteitsrapport

11.1

Geheimhoudingsregeling Gemeentewet¹

De burgemeester kan geheimhouding opleggen in het geval hij stukken aan de raad (art. 25, tweede lid) of aan het college (artikel 55, tweede lid) overlegt (dat is: te hand stelt). De burgemeester kan geen geheimhouding leggen op stukken die zich onder hem bevinden en daar ook blijven. De vraag is daarom of het rapport aan de raad ter hand gesteld is. In het geval het rapport aan de raad zou zijn overlegd, dan is de raad die beslist over het voortduren van de geheimhouding (is bevoegd tot opheffing ervan; zie ook art. 25, derde lid).

Ons bekende feiten

11.1

[REDACTED]

Tussenconclusie

11.1

[REDACTED]

¹ Zie hiervan breder de circulaire van de minister van BZK van 29 april 2016 zoals gezonden aan alle gemeenten met een afschrift aan alle provincies.

[Redacted]

Datum
20 december 2017

Wet openbaarheid van bestuur

11.1

[Redacted]

Dit gelet op artikel 10, eerste lid, van de Wob dat stelt dat openbaarmaking van informatie achterwege kan blijven indien dat nodig is ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

11.1

[Redacted]

Verzoek

11.1

[Redacted]

10.2.e Aan
VanMinister Ollongren
[REDACTED]Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen

10.2.e

Contactpersonen
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]Datum
11 januari 2018Kenmerk
2020-0000140515

nota

Brunssum: aanvullend ambtsbericht ontvangen,
telefoongesprek met dhr. Leers

Aanleiding/probleemstelling

- Op 14 december 2017 heeft u een gesprek gehad met de heren Bovens, Winants en Leers. Daarbij lag het ambtsbericht van de CdK op tafel (bijgevoegd). Naar aanleiding van dat gesprek is een aanvullend ambtsbericht gevraagd.
- Vandaag is het aanvullend ambtsbericht ontvangen (bijgevoegd). Er is een aantal kanttekeningen te plaatsen bij het ambtsbericht, we verwijzen u daarvoor naar de bijlage. De heer Leers beschikt volgens informatie van de kabinetschef van de CdK niet over het ambtsbericht.
- Tijdens het PO met de dgBW op 10 januari jl heeft u aangegeven vrijdag a.s. uit belangstelling telefonisch contact te willen hebben met dhr. Leers. Hieronder treft u – mede op basis van het ambtsbericht – enkele elementen voor het telefoongesprek met dhr. Leers aan.

Advies/actie

Kennis nemen van deze nota met bijlage, ter voorbereiding op het telefoongesprek met dhr. Leers.

Betrokken BZK onderdelen

DGBW/D&B/Politieke Ambtsdragers
DGBW/B&F/Inrichting Openbaar Bestuur

Toelichting

Elementen t.b.v. telefoongesprek

- 11.1 • Het ambtsbericht geeft er blijk van dat er in de korte periode dat dhr. Leers aan de slag is met alle betrokkenen is gesproken en dat er een begin van effect te constateren is. [REDACTED]
- 11.1 • [REDACTED] Dhr. Leers heeft als waarnemend burgemeester de ambitie om deze positieve ontwikkeling verder te brengen.
- 11.1 • [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- 11.1 • De precieze inhoud van de opdracht die aan Elzinga/Korsten is verstrekt inzake het nieuwe (integriteits)onderzoek is ons niet bekend. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Politieke context

U heeft in uw brief aan de Kamer over de bestuurlijke situatie in Brunssum (dd. 15 december 2017) toegezegd de Kamer vóór de gemeenteraadsverkiezingen te informeren over uitbreiding van mogelijkheden omtrent screening en het (juridisch) instrumentarium bij aanhoudende bestuurlijke problemen in gemeenten. Op 24 januari staat een bespreking met u gepland over de verschillende mogelijkheden.

Datum

11 januari 2018

Kenmerk

2020-0000140515

Communicatie

De uitkomst van het tweede integriteitsonderzoek zal de aandacht van de media trekken. [REDACTED]

11.1

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Bijlage: Ambtelijke observaties aanvullend ambtsbericht

Datum
11 januari 2018

Verstrekking eerste integriteitsrapport

Kenmerk
2020-0000140515

11.1

[Redacted text block]

Tweede integriteitsonderzoek

11.1

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Verklaring Omtrent Gedrag dhr. Palmen

Datum

11 januari 2018

Kenmerk

2020-0000140515

11.1

[Redacted text block]

Pilot 'deugdzaam bestuur'

11.1

[Redacted text block]

Informatieverstrekking

11.1

[Redacted text block]

10.2.e

Aan
VanMinister
[REDACTED]

DGBW

DenB en BenF

Contactpersoon
[REDACTED]

10.2.e

Datum

25 januari 2018

Kenmerk

2020-0000131362

nota

Brunssum: telefoonnotitie n.a.v. 1e rapportage wnd
burgemeester

Aanleiding/probleemstelling

Op vrijdag 12 januari jl. had u een telefonisch onderhoud met de waarnemend burgemeester van Brunssum, de heer Leers, inzake de voortgang. Daarin beloofde de heer Leers u een aantal stukken toe te sturen. Deze stukken heeft u op zondag 21 januari jl. via de DGBW ontvangen. Daarop heeft u aangegeven wederom telefonisch contact te willen hebben met de heer Leers.

Advies/actie

- Kennis nemen van deze nota, alvorens telefonisch contact met de heer Leers op te nemen. Een aantal bespreekpunten wordt in deze nota voorgesteld.

Betrokken BZK onderdelen

DenB/BenF

Toelichting

Wanneer u de heer Leers belt om hem te bedanken voor de eerste rapportage over de voortgang in Brunssum, kunt u hem meedelen dat een aantal aanvullende vragen naar aanleiding van deze rapportage via de cdK aan hem worden toegestuurd (zie bijlage). Het verzoek aan de heer Leers is om deze vragen in de volgende rapportage te beantwoorden.

U kunt de heer Leers tevens verzoeken de volgende rapportage via de cdK aan u te sturen, zodat de cdK in de gelegenheid is zijn zienswijze in zijn advies aan u mee te geven. Een dergelijke werkwijze is gebruikelijk en stelt de CdK in staat actief invulling te geven aan zijn rol van rijksorgaan.

11.1

[REDACTED]

Datum

25 januari 2018

Kenmerk

2020-0000131362

11.1

11.1

11.1

10.2.e

Op 6 februari a.s. heeft u overleg met [REDACTED] en cdK Bovens over het proces van gemeentelijke herindelingen. Voorafgaand aan dit overleg kunt met de heer Bovens de actualiteit inzake Brunssum bespreken; uw secretariaat heeft hiervoor ruimte gereserveerd.

Bijlage

Aanvullende vragen (indicatief) n.a.v. rapportage waarnemend burgemeester
Brunssum

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

10.2.e

Aan
VanMinister Ollongren
[REDACTED]Directoraat-generaal
Bestuur en Wonen
Directie Bestuur en Financiën
Afdeling Inrichting openbaar
bestuurContactpersoon
[REDACTED]

10.2.e

Datum
13 februari 2018Kenmerk
2018-0000109549

nota

Vernietigingsverzoek(en) Brunssum

Aanleiding/probleemstelling

- Er zijn in totaal twee vernietigingsverzoeken die betrekking hebben op de bestuurlijke situatie in Brunssum bij u voor (verzoek van december en verzoek van januari).
- De behandeling van de verzoeken (inhoud en moment van te nemen besluit) alsmede de bevestiging van ontvangst van het verzoek moeten in onderling verband en in samenhang met uw inmenging in de situatie aldaar worden gezien.

Advies/actie

De ontvangst van het verzoek van het tweede verzoek bevestigen en daartoe bijgevoegde brief tekenen.

Betrokken BZK onderdelen

DGBW/B&F/Inrichting Openbaar Bestuur
DGBW/D&B/Politieke Ambtsdragers

Toelichting

Verzoek fractie Lijst Palmen (tweede verzoek)

- Afzenders en inhoud: Dit verzoek is afkomstig van de fractie Burger Belangen Brunssum Lijst Palmen, de partij namens wie dhr. Palmen in het college zit. Verzocht wordt de bepaling in het reglement van orde dat voorschrijft dat een integriteitstoets wordt verricht alvorens iemand tot wethouder benoemd kan worden, bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het recht en het algemeen belang.
- Advies moment beantwoording, voorlopige appreciatie: [REDACTED]
- Contact met verzoekers: Dit vernietigingsverzoek heeft als datum 31 december 2017. Deze brief heeft echter een poststempel van 15 januari. Er is toen geen automatische ontvangstbevestiging gezonden. Middels een brief van 7 februari vragen verzoekers om binnen een week een ontvangstbevestiging te sturen. [REDACTED]

11.1

11.1

Verzoek oppositie (eerste verzoek)

Datum

13 februari 2018

Kenmerk

2018-0000109549

- Afzenders en inhoud: Dit verzoek is afkomstig van de oppositie (PvdA, VVD, CDA en SP). Gevraagd wordt de benoeming van dhr. Palmen bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het algemeen belang.

- Advies moment beantwoording, voorlopige appreciatie:

11.1

- Contact met verzoekers: Dit verzoek is gericht aan u maar geadresseerd aan de CdK. Het verzoek dateert van 3 december 2017. Ambtelijk hadden wij het verzoek doorgestuurd gekregen, na enig aandringen heeft de CdK het verzoek op 7 februari ook formeel doorgezonden (op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt een doorzendplicht). U heeft in eerdere media-uitlatingen te kennen gegeven het verzoek te hebben ontvangen. Een ontvangstbevestiging zenden ligt daarom niet in de rede.

- Overige opmerkingen:

11.1

Politieke context

Geen nadere aandachtspunten.

Communicatie

Geen nadere aandachtspunten.

10.2.e

Aan
Vanminister Ollongren
[redacted]Directoraat-generaal
Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Democratie en
BestuurContactpersoon
[redacted]
[redacted]

10.2.e

Datum
26 maart 2018Kenmerk
2020-0000142180

nota

Afhandeling casus Brunssum: brief TK +
vernietigingsverzoeken + ontvangen ambtsberichten

Aanleiding/probleemstelling

- Op 20 maart heeft de CdK u een ambtsbericht gestuurd over de situatie in Brunssum waarin hij ook ingaat op het rapport-Elzinga/Korsten.
- Op 13 maart heeft dhr. Leers u een ambtsbericht gestuurd over de ontwikkelingen in Brunssum, o.a. de bespreking over de rapporten tijdens de raadsvergadering van 6 maart.
- Op 22 februari jl. verzocht de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken u om een reactie op "de uitkomsten en aanbevelingen" van het rapport-Elzinga/Korsten over het risicoprofiel van dhr. Palmen.
- De fractie Burger Belangen Brunssum/Lijst Palmen verzocht u in januari de bepaling in het reglement van orde dat er een integriteitstoets wordt gedaan voorafgaand aan een benoeming tot wethouder, bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het recht en het algemeen belang.
- De oppositie in Brunssum diende in december een verzoek in om de benoeming van dhr. Palmen tot wethouder bij de Kroon voor te dragen voor vernietiging wegens strijd met het algemeen belang
- Gelet op de onderlinge samenhang leggen wij de bijbehorende stukken gebundeld aan u voor.

Advies/actie

- Kennis nemen van de ambtsberichten van dhr. Leers en dhr. Bovens.
- Instemmen met reactie aan de vcBiZa; daartoe bijgevoegde brief aan de Kamer tekenen.
- Instemmen met de afwijzing van het vernietigingsverzoek van de oppositie; daartoe bijgevoegde brief aan verzoekers tekenen.
- Instemmen met de afwijzing van het vernietigingsverzoek van de Lijst Palmen; daartoe bijgevoegde brief aan verzoekers tekenen.
- De afwijzing van beide vernietigingsverzoeken in één brief aan de raad van Brunssum doen toekomen; daartoe bijgevoegde brief aan de gemeenteraad tekenen.
- CdK Bovens in kennis stellen van uw correspondentie met de gemeenteraad van Brunssum en tevens kort ingaan op zijn ambtsbericht van 20 maart; daartoe bijgevoegde brief aan de CdK tekenen.

11.1

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Toelichting

Antwoord verzoek vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

- U geeft beknopt, feitelijk weer wat de inhoud van het rapport is, waarbij u meldt dat het rapport naast een oordeel over dhr. Palmen ook inzicht geeft in de bestuurlijke situatie in Brunssum. U noemt voorts dat de heren Elzinga en Korsten een voorstel hebben gedaan om te komen tot een sluitend stelsel van integriteitbeoordeling.
- In verdere reactie op het rapport spreekt u waarderende woorden uit over de stappen die de raad heeft genomen onder voorzitterschap van dhr. Leers. Verder gaat u in op uw brief aan de Kamer over versterking van de integriteit van het lokaal bestuur en de aanpak van aanhoudende bestuurlijke problemen voor zover het verband heeft met het voorstel van de heren Elzinga en Korsten.

Besluit vernietigingsverzoek oppositie

- **Proces:** Dit vernietigingsverzoek dateert van 3 december 2017. Dit verzoek is gericht aan u maar geadresseerd aan Gedeputeerde Staten. Ambtelijk hadden wij het verzoek doorgestuurd gekregen, na veel aandringen heeft de CdK het verzoek op 7 februari ook formeel doorgezonden (op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt een doorzendplicht). [REDACTED]

11.1

[REDACTED] Dat is een
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Er is geen correspondentieadres bekend en de samenstelling van de betreffende fracties is gewijzigd ten opzichte van de ondertekening, daarom wordt uw brief aan de verzoekers toegezonden door tussenkomst van de raadsgriffie.

- **Inhoud:** Beschreven wordt dat de benoeming van dhr. Palmen gebeurde voordat de integriteitstoets was afgerond terwijl het reglement van orde voorschrijft dat die toets vooraf moet zijn gedaan. Daarnaast wordt ingegaan op de inhoudelijke uitkomsten van het (toen enige) integriteitsrapport. Gesteld wordt dat dat rapport aanleiding geeft de benoeming ongedaan te maken. Ondanks aandringen van de oppositie is dhr. Palmen niet alsnog ontslagen. Daarom bent u verzocht zijn benoeming ongedaan te maken met als grond 'strijd met het algemeen belang'.

11.1

- **Besluit:** [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

11.1

[REDACTED]

Datum
26 maart 2018
Kenmerk
2020-0000142180

Besluit vernietigingsverzoek Lijst Palmen

- **Proces:** Dit vernietigingsverzoek heeft als datum 31 december 2017. Deze brief heeft echter een poststempel van 15 januari. Er is toen geen automatische ontvangstbevestiging gezonden. Inmiddels is een 'ontvangstbevestiging' aan hen gezonden.
- **Inhoud:** Dit verzoek gaat in het geheel over de bepaling in het reglement van orde dat voorschrijft dat voorafgaand aan de benoeming tot wethouder een integriteitstoets wordt gedaan. De bepaling luidt als volgt: "De burgemeester geeft opdracht voor een integriteitstoets voorafgaand aan de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is. Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover". De kern van het betoog is dat deze bepaling een extra benoembaarheidsvereiste introduceert terwijl de wetgever limitatief de benoembaarheidsvereisten voor wethouders zou hebben bepaald. Er wordt verder melding van gemaakt dat in 2016 een CDA-wethouder werd benoemd en dat dhr. Winants toen, ondanks aandringen van de fractie Lijst Palmen, geen integriteitstoets uitvoerde.

- **Besluit:** [REDACTED]

11.1

Afschrift vernietigingsverzoeken aan de gemeenteraad

- De afwijzing van een vernietigingsverzoek gaat altijd gepaard met een zakelijk afschrift daarvan aan het bestuursorgaan wiens besluit het betreft. In beide gevallen gaat het om een besluit van de gemeenteraad.

Ambtsbericht dhr. Leers

- [REDACTED]
- [REDACTED]

11.1

Datum
26 maart 2018
Kenmerk
2020-0000142180

11.1

[Redacted text block]

- Leers heeft, gelet op de bestuurlijke context van Brunssum, prioriteit gegeven aan het zorgen voor rust, om een streep onder een verleden te kunnen zetten en de blik weer op de toekomst te kunnen richten.

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

Ambtsbericht van/brief aan dhr. Bovens

De CdK schrijft samengevat het volgende:

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

Inhoud uw brief aan de CdK:

- Toezending uw brief aan de gemeenteraad met de afschriften van de vernietigingsverzoeken.
- In reactie op zijn punt met betrekking rapport-Elzinga/Korsten uw brief aan de TK meezenden.

11.1

[Redacted text block]

11.1

[Redacted text block]

Samengevat gaat het dus om vijf brieven:

- Brief aan TK in reactie op verzoek vcBiZa.
- Brief aan indieners vernietigingsverzoek oppositie.
- Brief aan indieners vernietigingsverzoek lijst Palmen.
- Brief aan gemeenteraad van Brunssum met afschrift beide vernietigingsverzoeken.
- Brief aan CdK met bovenstaande vier brieven als bijlage.

Datum

26 maart 2018

Kenmerk

2020-0000142180

Politieke context

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in Brunssum levert op dat de Lijst Palmen de grootste partij is gebleven en een zetel extra heeft gekregen en daardoor 5 van de 21 zetels heeft. Dhr. Palmen zelf kreeg het grootste aantal absolute stemmen: ruim 2.000 van de ruim 12.000 uitgebrachte stemmen. Een week eerder bleek uit een rondgang onder partijen dat er geen draagvlak is voor een nieuwe termijn voor Palmen als wethouder. Bijgevoegd treft u twee nieuwsberichten daarover aan.

Communicatie

Uw brief aan de TK of het openbaar worden van uw reactie op de vernietigingsverzoeken (door dat bij de openbare raadsstukken te voegen) zal naar verwachting publiciteit opleveren.

10.2.e

Van: [REDACTED]
Aan: Ollongren, Kaja
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: FW: volledige rapport elzinga
Datum: zondag 18 februari 2018 15:24:10
Bijlagen: [Elzinga Korsten integr. Palmen Brunssum 14 02 2018 DEF.pdf](#)

10.2.e

Kajsa, En hierbij het volledige rapport Elzinga/Korsten. Zoals aangekondigd door [REDACTED] morgen interne analyse, en proberen moment in je agenda op dinsdag te vinden, groet,

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Emails

10.2.e

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: rapport elzinga
Datum: zondag 18 februari 2018 14:54:09
Bijlagen: [Elzinga Korsten integr Palmen Brunssum 14.02.2018 DEF.pdf](#)

Beste mensen,

10.2.e

Hierbij, in vervolg op mail van [REDACTED], het volledige rapport. Ik zal morgen een intern overleg laten plannen om onze reactie voor te bereiden.

Groet

10.2.e

[REDACTED]

10.2.e Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: bespreking Brunssum over rapport rekenkamer
Datum: dinsdag 20 februari 2018 21:42:19
Bijlagen: Rapport rekenkamercommissie grondkwestie Palmen.pdf

---

Allen,

Vanavond is in Brunssum (besloten) bespreking over onderzoek rapport rekenkamercommissie naar de grond-kwestie: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1699032/brunssum-praat-achter-dichte-deur-over-palmen>

11.1 Bijgevoegd het rapport van de Rekenkamercommissie (of het openbare deel ervan?) zoals op website van de gemeente te vinden is. [REDACTED]

[REDACTED] Rekenkamercommissie legt nog link met onderzoek Elzinga/Korsten: "Met bovenstaand schema zijn de feiten, handelingen en gebeurtenissen in het 'dossier Palmen' weergegeven vanaf 1976 tot en met 19-4-2017, eindigend met de uitspraak van de Raad van State in het hoger beroep om het verzoek om planschade. De politieke en bestuurlijke onrust naar aanleiding van het niet uitschrijven van een extra raadsvergadering en de installatie van wethouder Palmen in het laatste kwartaal van 2017 heeft de rekenkamercommissie hier niet behandeld. Enerzijds omdat het geen onderdeel uitmaakte van het verzoek van de raad, anderzijds omdat twee hoogleraren op verzoek van de raad onder andere daarover hun bevindingen en conclusies presenteren."

11.1 [REDACTED]

Groet,

10.2.e [REDACTED]

10.2.e Van: [REDACTED]
 11.1 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: paar citaten uit onderzoek Brunssum [REDACTED]
 Datum: donderdag 22 februari 2018 17:20:34

11.1 Ter achtergrond [REDACTED]

10.2.e Citaten uit het rapport over [REDACTED]
 "onhandig opereren"
 "sfeer van belangenvermenging"
 "stapelende kwetsbaarheden"
 "ongewenst gedrag"
 "liet extra vordering boven de markt hangen"

10.2.e "tav [REDACTED] zijn diverse kwetsbaarheden ontstaan met zekere integriteitsrisico's als gevolg"

Over toekomst:

10.2.e "Wat betreft de collegeperiode na de verkiezingen van 21 maart 2018 spreken wij de vrees en verwachting uit dat de kwetsbaarheden die aan de figuur [REDACTED] op het vlak bestuurlijke professionaliteit, communicatief vermogen en integriteit zijn gaan kleven hem blijvend zullen achtervolgen. (...) de politicus en bestuurder [REDACTED] zal steeds met die kwetsbaarheden worden geconfronteerd. Ook bij hernieuwde toets en oordeelsvorming. Dit schept een bijzondere verantwoordelijkheid voor de gemeenteraad van Brunssum, maar **zou ook voor [REDACTED] reden**

10.2.e **voor bezinning moeten zijn.**"

Vriendelijke groet,

10.2.e [REDACTED]

10.2.e Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag | [REDACTED]
 Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

10.2.e Van: Commissie BiZa
Aan: Parlementaire Zaken BZK; Postbus_minBZK
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Aan minister BZK - Verzoek reactie minister op uitkomsten en aanbevelingen rapport "Welk risicoprofiel heeft wethouder Jo Palmen op het vlak van bestuurlijke integriteit"
Datum: vrijdag 23 februari 2018 11:03:49
Bijlagen: 8978246d-2597-49e8-82b0-46d68ce18592.pdf

10.2.e Beste allen,
Ik weet niet zeker of [REDACTED] bijgaande brief al naar jullie heeft verzonden. Dat zal best wel gebeurd zijn, maar voor de zekerheid ☺

10.2.e Fijne werkdag, groet [REDACTED]
Met vriendelijke groet,

10.2.e [REDACTED]

Commissieassistent
Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

10.2.e [REDACTED] | www.tweedekamer.nl

Van: Secretariaat G&I Nederland
Aan: [Ollongren, Kaja](#)
Onderwerp: Verklaring Brunssum
Datum: dinsdag 27 maart 2018 12:00:46
Bijlagen: [Verklaring G&I omtrent wethouderschap Brunssum en het rapport Elzinga Korsten.pdf](#)

Geachte mevrouw Ollongren,

Hierbij sturen wij u de 'Verklaring van Governance & Integrity Nederland omtrent wethouderschap Brunssum en het rapport Elzinga-Korsten'. Zoals u in deze verklaring zult lezen betreft dit onze eerste reactie en verwachten wij in mei een bredere analyse en een uitgebreidere reactie gereed te hebben. Wij zullen deze te zijner tijd vanzelfsprekend met u delen.

Mocht u naar aanleiding van deze verklaring in de tussentijd behoefte hebben aan overleg, dan verzoeken wij u via het secretariaat of uw reguliere contactpersoon contact met ons op te nemen.

Namens Governance & Integrity Nederland, met vriendelijke groet,

10.2.e

--

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Secretariaat G&I en G&I Nederland
Telefonische bereikbaarheid:
9.00-13.00 uur via 088-7000400
www.gi-nederland.com

10.2.e
 Van: [Postbus minBZK](#)
 Aan: [Postbus secrDGBW](#)
 Cc: [Postbus bdgbw beleid](#)
 Onderwerp: FW: Verklaring Brunssum
 Datum: dinsdag 27 maart 2018 16:55:59
 Bijlagen: [Verklaring G&I omtrent wethouderschap Brunssum en het rapport Elzinga Korsten.pdf](#)
[image001.jpg](#)

10.2.e
 Graag in behandeling nemen.
 Dank je.
 Groet,

10.2.e
 Van: Secretariaat G&I Nederland [mailto:secretariaat@gi-nederland.com]

Verzonden: dinsdag 27 maart 2018 12:01

Aan: Ollongren, Kajsa

Onderwerp: Verklaring Brunssum

Geachte mevrouw Ollongren,

Hierbij sturen wij u de 'Verklaring van Governance & Integrity Nederland omtrent wethouderschap Brunssum en het rapport Elzinga-Korsten'. Zoals u in deze verklaring zult lezen betreft dit onze eerste reactie en verwachten wij in mei een bredere analyse en een uitgebreidere reactie gereed te hebben. Wij zullen deze te zijner tijd vanzelfsprekend met u delen.

Mocht u naar aanleiding van deze verklaring in de tussentijd behoefte hebben aan overleg, dan verzoeken wij u via het secretariaat of uw reguliere contactpersoon contact met ons op te nemen.

Namens Governance & Integrity Nederland, met vriendelijke groet,

10.2.e

--

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Secretariaat G&I en G&I Nederland
 Telefonische bereikbaarheid:
 9.00-13.00 uur via 088-7000400
www.gi-nederland.com

Afbeelding verwijderd door afzender.

Fout! Bestandsnaam niet opgegeven.

10.2.e Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: Brief CdK + bijlagen
Datum: dinsdag 24 april 2018 16:58:54
Bijlagen: [Getekende brief CDK met 4 bijlagen.pdf](#)

10.2.e Beste [REDACTED]
Bijgaand de brief die aan CdK Bovens is gezonden, met als bijlagen de brief aan de TK, de reacties op de vernietigingsverzoeken en het afschrift aan de gemeenteraad.

10.2.e Met vriendelijke groet, [REDACTED]

[REDACTED]
Beleidsmedewerker

.....
Afdeling Inrichting Openbaar Bestuur

Directie Democratie en Bestuur

DG Bestuur, Ruimte en Wonen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuidtoren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

Secretariaat Inrichting Openbaar Bestuur | T 070 - 426 6048

10.2.e

[REDACTED]
www.rijksoverheid.nl | www.facebook.com/minbzk

- 10.2.e Voorafgaand aan gesprek met [REDACTED] en Bovens heeft u 15 minuten om met Bovens bij te praten over Brunssum (in aanwezigheid DGBW). [REDACTED]

Aandachtspunt:

- 11.1 Het rapport van Elzinga/Korsten komt ws. 20/2. Een concept is gereed bij wnd Bgm. [REDACTED]

Achtergrond - opinieartikel

Bijgevoegd ook een opinieartikel van Bovens dat afgelopen donderdag is verschenen in De Limburger.

Bovens heeft drie hoofdlijnen:

- 11.1
- 1) Beroepsgroepen (raadslid.nu, etc.) zouden sanctiebeleid moeten ontwikkelen m.b.t. integriteitsschendingen. [REDACTED]
  - 2) Burgemeester of combinatie van CdK/minister zouden knopen moeten kunnen doorhakken als er discussie ontstaat tussen raad en burgemeester over uitkomsten integriteitsanalyses (lees: gevallen als Brunssum). Bovens schrijft de minister te hebben geadviseerd ter zake met een handelingsperspectief te komen. Daarmee doelt Bovens o.a. op de uitwerking van het rapport-Broeksteeg. Dat loopt reeds.
  - 3) Er moeten maatregelen komen tegen pogingen van de onderwereld om het openbaar bestuur te beïnvloeden (intimidatie, infiltratie). In dat kader noemt hij de 'Ondermijningswet' en stelt hij de vraag naar een VOG voor raadsleden. Dat laatste raakt dus aan het passief kiesrecht.

Bovens sluit zijn betoog af met de stelling dat hij zeer blij is dat vele collega's de uitdagingen serieus nemen, in "de motiverende wetenschap dat de minister van BZK de handschoen krachtig heeft opgepakt!".

Zijn betoog wijkt inhoudelijk niet af van waar we al mee bezig zijn.

Overige stukken

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Media QuickScan:

Uitspraken Ollongren rondom integriteitskwestie Brunssum

(december 2017)

Bron	Datum	Uitspraak
ANP/NOS/L1 /DAGBLAD DE LIMBURGER	01.12	<p>[NAV OPROEP BURGEMEESTER EN CDK]</p> <p>Minister Ollongren noemt de situatie rond de Brunssumse wethouder Palmen zorgelijk en heel ernstig. Ze vindt het een slechte zaak dat het conflict uit de hand is gelopen. Ze vindt het erg jammer dat de wethouder en de raad niet zelf conclusies hebben getrokken uit het integriteitsonderzoek.</p> <p>De minister gaat overleggen over welke mogelijkheden zij heeft. "Ik ga nu kijken wat de opties zijn."</p> <p>"Het is lastig", zegt de minister, "want het gaat om een wethouder die gesteund wordt door de gemeenteraad en tegelijkertijd lijkt er een integriteitsrisico te spelen."</p>
ANP	04.12	<p>[NAV OPSTAPPEN BURGEMEESTER WINANTS]</p> <p>Minister Ollongren respecteert zijn besluit en sprak hem maandagavond. De oproep van Winants neemt ze heel serieus.</p> <p>"Die sluit aan bij mijn voornemen te onderzoeken welke instrumenten nodig zijn om in dit soort gevallen in te grijpen. Voor de situatie in Brunssum houd ik nauw contact met de commissaris van de Koning."</p> <p>Ollongren noemt de aanstelling van Leers een goede stap.</p>
NOS/Nieuwsuur/ RTL Nieuws/AD/ ANP/VK	05.12	<p>[NAV BRIEF RAADSBSLUIT, KAMERVragen]</p> <p>Minister Ollongren vindt dat wethouder Palmen moet vertrekken. "Zeker, dat is mijn doel."</p> <p>De bewindsvrouw spreekt over een ontzettend lastige situatie, maar: "Ik sluit geen enkele optie uit".</p>

		<p>Volgens haar ligt er een rapport waaruit blijkt dat er een "groot integriteitsprobleem" speelt rond de wethouder. Met het vertrek van burgemeester Winants is een helder signaal afgegeven dat Palmen niet kan aanblijven, zegt ze.</p> <p>Ollongren geeft de gemeenteraad van Brunssum en de wethouder nog een laatste kans om zelf conclusies te trekken dat de situatie onhoudbaar is, maar anders zal de regering desnoods ingrijpen [al zegt ze dat niet letterlijk, red]. →</p> <p>"Ik vind dat de wethouder maar één conclusie kan trekken: ik moet weg. En als hij het niet doet, moet de gemeenteraad het doen. En als ook dat niet gebeurt - maar de signalen zijn glashelder - dan zullen anderen moeten handelen."</p> <p>"We bezien stap voor stap en dag voor dag hoe we met deze kwestie moeten omgaan", zegt Ollongren.</p> <p>Ollongren noemt zijn [WINANTS] vertrek 'een heel dappere stap'. "Hij zegt glashelder: dit kan niet en ik wil er geen verantwoordelijkheid voor nemen."</p>
ANP/NOS/RTL/ L1/BNR/VK/etc.	14.12	<p>[NAV TOPOVERLEG LEERS, BOVENS, OLLONGREN]</p> <p>Het kabinet grijpt nog niet in om het vertrek van wethouder Palmen af te dwingen. Minister Ollongren wil waarnemend burgemeester Gerd Leers eerst laten onderzoeken wat er in de Limburgse gemeente moet gebeuren.</p> <p>Leers krijgt nu van Ollongren 'de ruimte om te bekijken welke vervolgstappen genomen moeten worden'. Hij gaat vanaf 1 januari aan de slag. Ollongren noemde Leers "een bestuurlijk zwaargewicht" en zijn aanstelling "een krachtig signaal".</p> <p>'Wat wij hebben besproken, stelt mij nog steeds niet gerust', zei Ollongren.</p> <p>'Een burgemeester die opstapt vanwege de benoeming van een wethouder is een signaal dat mij zorgen baart. Integriteit van het openbaar bestuur moet wat mij betreft altijd voorop staan.'</p> <p>Volgens minister Ollongren is het 'gek' dat van burgemeesters wordt gevraagd om toe te zien op integer bestuur, terwijl niemand kan ingrijpen als er grote problemen ontstaan zoals in Brunssum. Ze overweegt nu om die situatie aan te passen. 'Ik wil me daar nog nader over laten informeren en bezien wat het beste is en dan zal ik met voorstellen komen aan de Tweede Kamer.'</p>

Berichtgeving over Brunssum (december 2017)

01.12

Brunssumse burgemeester Winants vindt dat burgemeesters snel meer machtsmiddelen moeten krijgen om niet alleen formeel 'hoeder' van de integriteit te zijn, maar deze ook te kunnen afdwingen. Hij zei dit nadat een meerderheid van de raad besloot niets te doen met de kritiek uit een integriteitstoets op de onlangs aangetreden wethouder Palmen. Zowel Winants als de Limburgse CdK Bovens drongen op grond van die conclusies eerder al vergeefs aan op Palmens aftreden. Winants vreest voor de toekomst van de Brunssumse politiek, maar ook voor het openbaar bestuur als geheel. Volgens hem zullen steeds meer 'normale' mensen afzien van een rol in de politiek en blijven alleen de 'schreeuwerds' over. Winants vreest ook voor raadsleden met een criminele achtergrond. Bovens wil spoedoverleg met de fractievoorzitters in de Brunssumse gemeenteraad. Ook wil hij hierover praten met **minister Ollongren**. (Bronvermelding: NRC.NEXT, Nieuwsuur)

Winants stelt verder voor dat BZK een werkgroep samenstelt met bestuurders die met zulke problemen te maken hebben en zich buigen over noodzakelijke middelen. "Ik doe graag mee. Wijs tien pilot-gemeenten aan en experimenteer met een burgemeester met meer machtsmiddelen op het gebied van integriteit." (NRC.NEXT)

04.12

Verschillende media schrijven kort en feitelijk dat **minister Ollongren** de situatie rondom de Brunssumse wethouder Palmen zorgelijk vindt. Ze zegt dat het "een slechte zaak" is dat het conflict uit de hand is gelopen en betreurt het dat de wethouder en de raad niet zelf conclusies hebben getrokken uit het integriteitsonderzoek. De minister gaat overleggen over welke mogelijkheden zij heeft. (ANP, Telegraaf.nl, Binnenlands Bestuur, NOS.nl)

Ook CDA en PvdA hebben zorgen over de kwestie en stellen TK-vragen aan **minister Ollongren**. Van der Molen (CDA) vindt dat de gouverneur mogelijkheden moet krijgen om bij dit soort kwesties in te grijpen. Ploumen en Kuiken (PvdA) willen weten hoe de minister denkt over het standpunt van gouverneur Bovens en burgemeester Winants, die vinden dat Palmen niet te handhaven is omdat hij een risico zou vormen voor de bestuurbaarheid van de gemeente. Verder vragen zij wat de huidige bestuurlijke situatie in Brunssum betekent voor de zelfstandige positie van die gemeente. (Dagblad de Limburger, NRC Handelsblad)

05.12

Winants stapt op als burgemeester van Brunssum. Na de aanstelling van de omstreden wethouder Palmen kan hij naar eigen zeggen "niet meer garant staan voor een integer bestuur in Brunssum". Hij benadrukt dat zijn vertrek is bedoeld als een oproep aan **minister Ollongren** om het voor burgemeesters mogelijk te maken in te grijpen bij integriteitskwesties. Ollongren respecteert zijn besluit. De oproep van Winants neemt ze heel serieus. "Die sluit aan bij mijn voornemen te onderzoeken welke instrumenten nodig zijn om in dit soort gevallen in te grijpen. Voor de situatie in Brunssum houd ik nauw contact met de CdK." Vlak voor zijn aftreden kreeg Winants nog een aanklacht wegens smaad binnen van Palmens advocaat, tevens diens zoon. Oud-minister voor Immigratie en Asiel Leers, is per 1 januari aangesteld als

waarnemer. Ollongren noemt de aanstelling van Leers een goede stap. (ANP, NRC.NEXT, de Volkskrant, NOS.nl, AD.nl, Binnenlands Bestuur)

De oppositie in Brunssum (PvdA, VVD, CDA en SP) heeft maandagavond in een brief aan **Ollongren** gevraagd om het raadsbesluit van 10 oktober, waarin Palmen werd benoemd tot wethouder te vernietigen. De oppositie ziet het verzoek als laatste redmiddel voor de gemeente. (NOS.nl, 1Limburg.nl)

06.12

Breed aandacht in *NOS Journaal*, *Nieuwsuur*, *EenVandaag*, de belangrijkste nieuwssites en alle kranten voor de wethouderkwesie in Brunssum en de uitspraken hierover van de minister. Een deel van de media meldt dat **minister Ollongren** vindt dat wethouder Palmen weg moet. Ze hoopt dat Palmen zelf opstapt, maar als dat niet gebeurt sluit ze niet uit dat zij zelf gaat ingrijpen. De minister geeft aan alle opties te bestuderen en geen enkele uit te sluiten. Oud-burgemeester Winants zegt blij te zijn 'dat het zo'n daadkrachtige minister is. Ik hoop zeer dat dat ertoe zal leiden dat men tot een heroverweging komt.' (ANP, Binnenlands Bestuur, Telegraaf.nl, NOS.nl, ANP, RTL nieuws.nl, NRC.NEXT, AD/Algemeen Dagblad, Binnenlands Bestuur, de Volkskrant, ANP, De Telegraaf, NOS Journaal, Nieuwsuur, Radio 1, Radio 1, Een Vandaag Radio)

Leers is per 1 januari aangesteld als waarnemend burgemeester. Gouverneur Bovens laat weten dat de procedure voor een opvolger van Winants in verband met de gemeenteraadsverkiezingen de komende zomer zal beginnen. De missie van Leers bestaat er volgens Bovens uit om de politiek-bestuurlijke verhoudingen in Brunssum te normaliseren. Leers wil "nergens op vooruitlopen" en meldt dat hij eerst met alle fractievoorzitters en andere betrokkenen gaat praten. (ANP)

Media gaan ook in op de mogelijkheden die het Rijk heeft om in te grijpen als de bestuurscultuur niet deugt. Ollongren geeft aan dat er 'heel weinig instrumenten' zijn en dat zij 'in de brede ook [wil] kijken wat er ligt.' Gouverneur Bovens stelt dat er 'bevoegdheden en instrumenten nodig [zijn] om de taak op het gebied van integriteit te kunnen waarmaken'. Winants vindt dat een burgemeester bevoegdheden moet krijgen om nieuwe maatregelen te nemen. *Trouw* kopt dat het Rijk machteloos is en verwijst daarbij naar de uitkomst van expertmeeting in Amsterdam met hoge ambtenaren van **BZK**, wetenschappers, juristen en oud-ministers Remkes en Spies. Deskundigen stellen dat er tussen hele zware middelen (Regeringscommissaris, indeplaatsstelling) en lichte dwang helemaal niets zit.

Polman van de ROB zegt dat zijn Raad naar de situatie in Brunssum gaat kijken. De optie dat de minister de benoeming van Palmen vernietigt, vindt Polman zwaar. 'Ik zou het heel belangrijk vinden als dat een zwaard van Damocles is. Je moet het niet te snel gebruiken. Het gaat om het vertrouwen wat burgers moeten hebben in integere mensen die hun gemeente moeten besturen. De bal ligt primair daar.' Universitair docent Karsten vindt dat de Kroon het ontslag van Winants niet moet accepteren en hem als burgemeester of regeringscommissaris moet laten terugkeren. (BNR.nl, NRC.NEXT)

07.12

Brunssumse wethouder Palmen wil een nieuw "onafhankelijk en onpartijdig" onderzoek naar zijn integriteit. Hij verwerpt de uitkomsten van een voor hem negatief uitgevallen integriteitsonderzoek en laat weten twee advocaten in de arm te hebben genomen. Volgens Palmen is tegen hem 'een ongekend

negatieve en ongefundeerde publiciteitscampagne gestart'. Palmen laat via zijn advocaat weten geen moment te hebben overwogen om gehoor te geven aan de oproep van minister Ollongren om zijn functie neer te leggen. Ook na de contra-expertise zal hij dat niet doen. (ANP, *Binnenlands Bestuur*, NRC.NEXT, L1.nl, Limburger.nl, Radio 1)

In *Trouw* wordt de vraag gesteld waarom Nederland wel kan ingrijpen bij 'ondeugdelijk bestuur' in Sint Maarten, maar niet in een lokale kwestie als in Brunssum. Integriteitsdeskundige Groot stelt dat de situatie in Brunssum uitzonderlijk is, maar ook goed het gebrek aan handelingsperspectief laat zien. "Probleem met die integriteitsonderzoeken is dat die geen enkele status hebben. Het zijn vrijblijvende adviezen waartegen een raad ook 'nee' kan zeggen". Ook is de kwaliteit van dergelijke integriteitsonderzoeken vaak zeer wisselend, stelt hoogleraar bestuurskunde Zouridis (Tilburg University).

08.12

Bekkers schrijft in zijn commentaar op *Binnenlandsbestuur.nl* dat het vertrek van Winant een signaal is aan **Ollongren**. Hij vindt dat de minister het voor burgemeesters mogelijk zou moeten maken in te grijpen bij integriteitskwesties. Ook vindt hij dat de lokale bestuurders bijeen in Den Bosch op 18 januari, de gelegenheid zouden kunnen benutten om haar een werkbare oplossing aan te reiken. Van Nieuwenhuizen (auteur boeken bestuurlijk Nederland) vraagt zich op de opiniepagina van *Trouw* af waarom gouverneur Bovens Leers heeft gevraagd om in Brunssum te waken over integriteit. Leers die zelf een integriteitscrisis veroorzaakte en moest opstappen als burgemeester. Mogen we nog van geluk spreken dat Bovens oud-wethouder Van Rey niet aangezocht heeft?, schrijft Van Nieuwenhuizen.

11.12

De Volkskrant za ('Wat is er toch met Brunssum') en *NRC* za ('Het bevlekte blazoen van Brunssum') hebben uitgebreide achtergrondartikelen over de politieke en bestuurlijke situatie in de gemeente. *Verschillende nieuwssites* hebben aandacht voor het besluit van **minister Ollongren** om volgende week te spreken met de scheidende en aantredende burgemeester van Brunssum. Ook CdK Bovens is hierbij uitgenodigd.

12.12

Het commentaar in *Trouw* stelt dat de integriteitskwestie in Brunssum laat zien dat het openbaar bestuur kwetsbaar is. Een burgemeester heeft alleen symbolische middelen, zoals aftreden, voorhanden wanneer er een conflict speelt. Het zou goed zijn om na te denken over een 'noodremprocedure' voor dergelijke gevallen. "In Brunssum valt nu vooral te hopen dat de andere lokale bestuurders gaan beseffen dat zelfs de schijn van belangenverstrengeling moet worden vermeden, wil het publiek vertrouwen houden in de politiek in brede zin".

13.12

De gemeenteraad van Brunssum heeft besloten tot een onderzoek door de rekenkamer naar een gronddeal waarbij de gemeente en de omstreken wethouder Palmen met elkaar overhoop liggen. Volgens de coalitie is een conflict om een stuk grond reden voor een negatief advies van een integriteitscommissie over Palmen. De coalitie wil dat uitgezocht hebben. De oppositie vindt dat Palmen moet opstappen. Pas dan kunnen de verhoudingen in de raad verbeteren. Het college blijft achter wethouder Palmen staan. Het college wacht het overleg tussen **minister Ollongren** en gouverneur Bovens af. (*Trouw, de Volkskrant, De Telegraaf, ANP, NOS.nl, BNR.nl, Dagblad de Limburger, Dagblad de Limburger, Binnenlands Bestuur, L1.nl, NOS Journaal, ANP, Met het oog op morgen*)

Fractie BBB/Lijst Palmen nodigt **minister Ollongren** uit voor een gesprek met de gemeenteraad over het wethouderschap van Palmen. Fractievoorzitter Snackers vindt dat er te veel over Palmen wordt gesproken in plaats van met Palmen. 'Van horen zeggen liegt men het hardst', aldus Snackers, die vindt dat zowel Ollongren als Bovens de krant als bron gebruikt en niet direct het integriteitsrapport. (*Limburger.nl*)

De raadsman van Palmen Tak stelt vanmorgen tegenover *Radio 1* dat als **minister Ollongren** Palmen 'wegstuurt' zij dit doet zonder kennis van het staatsrecht. Bestuurskundige Korsten stelt dat het vernietigen van het raadsbesluit door de minister een 'kansloze weg' is. 'Daar is dat artikel namelijk niet voor bedoeld. Dat middel gebruik je voor besluiten op het gebied van milieu of ruimtelijke ordening.' Korsten pleit ook voor het afschaffen van de huidige integriteitstoets. 'Dat is een te zwak instrument met te weinig juridische status', aldus Korsten. (*L1.nl*)

14.12

Verschillende media besteden aandacht aan de integriteitskwestie in Brunssum en het gesprek dat **minister Ollongren** vandaag voert met oud-burgemeester Winants, tijdelijk vervanger Leers en CdK Bovens. *De Volkskrant* stelt een uitgebreid profiel op van de omstreken wethouder Palmen. In *NRC.Next* wordt gesteld dat Ollongren weinig mogelijkheden in handen heeft om in te grijpen. De raad van Brunssum wil een nader onderzoek naar het geschil tussen de gemeente en wethouders Palmen, "zodat een nieuwe gemeenteraad een frisse start kan maken". De oppositie stelt dat de raad "gegijzeld" wordt en staat wantrouwig tegenover de onafhankelijkheid van een dergelijk onderzoek. *ANP* en *RTL Nieuws* melden dat de oppositiepartijen woensdagavond boos zijn weggelopen tijdens een debat over een motie van de fractie Lijst Palmen om een second opinion naar de integriteit van de wethouder te laten instellen. De oppositie voelde zich door deze motie overvallen en vertrok. De motie is wel aangenomen. (*de Volkskrant, NRC.NEXT, ANP, RTL nieuws.nl, ANP, NRC Handelsblad, L1.nl*)

Winants vindt dat een burgemeester samen met de CdK een benoeming moet kunnen blokkeren als uit een integriteitstoets blijkt dat een kandidaat-wethouder een hoog risicoprofiel heeft. Hij stelt dat een burgemeester nu geen instrumenten heeft om op te treden. Met zijn vertrek wil hij een discussie op gang brengen over de positie van een burgemeester in soortgelijke bestuurlijke vraagstukken. Winants zal vandaag in een gesprek met **minister Ollongren** onder meer pleiten voor een werkgroep die 'op heel korte termijn aan de slag moet gaan om een goede analyse te maken van de situatie in Brunssum en het ontstaan daarvan'. Er moet ook Nederland-breed worden gekeken, vindt hij, want 'burgemeesters zijn op allerlei locaties aan het worstelen met het bewaken van de bestuurlijke integriteit'. CdK Bovens en aantredend burgemeester Leers zijn ook bij het gesprek aanwezig. (*Binnenlands Bestuur, ANP*)

Elzinga (hoogleraar RUG) stelt in reactie op het aftreden van Winants dat burgemeesters en CdK's geen extra instrumenten moeten krijgen. Er moet een landelijk integriteitsbureau in het leven worden geroepen.

door de minister van BZK gecertificeerd, dat integriteitsonderzoeken voor kandidaat-wethouders uitvoert. De gemeenteraad moet op basis van die rapportage een besluit nemen over de benoeming van een kandidaat. Als de raad alsnog een rapportage van dat landelijk bureau naast zich neerlegt zou, als 'veiligheidsklep', de minister van BZK de benoeming van de wethouder kunnen vernietigen. (*Binnenlands Bestuur*)

Hoogleraren Bovend'Eert (Radboud Universiteit) en Van den Berg (emeritus) zijn in *De Volkskrant* terughoudend over een eventuele ingreep van **minister Ollongren** voor de vernietiging van het raadsbesluit omtrent de benoeming van Palmen. Bovend'Eert stelt dat de minister geen argumenten heeft om een eventueel wetsvoorstel ter vernietiging te verantwoorden, omdat Palmen steun heeft in de raad. Het integriteitsrapport is geheim en opgesteld door een particulier bureau. Volgens Van den Berg is er geen sprake van een onrechtmatig besluit. Vernietiging zou volgens hem een 'kanonschot' zijn, omdat door allerlei terechte waarborgen in ons bestel een vliegenmepper ontbreekt.' In *NRC.Next* stellen hoogleraren Boogers (Twente) en Elzinga (Groningen) dat de minister weinig middelen ter beschikking heeft om van bovenaf in te grijpen. De druk opvoeren, wachten op de gemeenteraadsverkiezingen of in extremis Brunssum laten fuseren met Parkstad Limburg zijn wel mogelijke opties.

18.12

Spies (NGB) stelt in *Binnenlandsbestuur.nl* dat burgemeesters wethouders en raadsleden moeten kunnen voordragen voor ontslag, als deze een integriteitsrisico vormen. Zij vindt dat een derde moet toetsen of die voordracht op voldoende gronden berust. 'De casus Brunssum maakt pijnlijk duidelijk dat ultimo de burgemeester met lege handen staat en dat is een ongewenste situatie', aldus Spies. Zij stelt dat het in dit soort situaties heel verstandig zou zijn om samen met de **minister van BZK** te bekijken wat we in uitzonderlijke gevallen kunnen toevoegen aan het instrumentenpakketje van de burgemeester. Een extra instrument moet er voor zorgen dat de burgemeester zijn taak als hoeder van de bestuurlijke integriteit (beter) kan waarmaken.

NRC Next ma stelt in een commentaar onder de titel 'Burgemeester moet kunnen ingrijpen bij falend openbaar bestuur' dat **minister Ollongren** aanvankelijk de noodkreet van burgemeester Winants leek te hebben verstaan en geen enkele mogelijkheid uitsloot, waaronder ingrijpen van de regering. Na het overleg met gouverneur Bovens en Leers klonk de minister daarentegen minder resoluut en blijft 'de Bazooka uit Den Haag nog even in de kast'. De krant spreekt van een verstandige aanpak, omdat de problemen zo dicht mogelijk bij de bron moeten worden aangepakt. Maar dit laat onverlet dat de kwestie Brunssum een bestuurlijke lacune aan het licht heeft gebracht wanneer ingrijpen door de burgemeester noodzakelijk is. In het nog verse regeerakkoord waar toch weinig ongenoemd is, ontbreekt hierover een passage. Ten onrecht, naar nu is gebleken, zo besluit de krant.

De Limburger schrijft in een commentaar dat de wet niet zijn naam zal dragen, maar het wel aan wethouder Palmen te danken is dat **minister Ollongren** aangekondigd heeft met een wet te komen om niet integere lokale bestuurders aan te pakken. De krant spreekt ook van een verlate triomf voor gouverneur Bovens. Omdat hij al eerder klaagde over een stok achter de deur. Als de poging van Leers om de zaak op te lossen niet lukt, dan zou het laatste uur voor een zelfstandig Brunssum wel eens geslagen kunnen zijn, zo schrijft de krant. Want als het probleem niet opgelost kan worden zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan, via een gedwongen herindeling, zal politiek Den Haag redeneren

19.12

In een opiniestuk in *Trouw* stellen Spies (NGB) en Bruls (VNG) dat de integriteitskwestie in Brunssum laat zien dat de Wet op Bestuursrecht aangepast moet worden om dit soort besluiten niet langer onaanvechtbaar te maken en burgemeesters meer instrumenten in handen te geven om in te grijpen. Een noodremprocedure bij de **minister van BZK** kan dan een prima laatste redmiddel zijn.

22.12

Scheidend burgemeester Winants van Brunssum zegt in een gesprek met *ANP* dat burgemeesters meer bevoegdheden moeten krijgen. „In 95% van de gemeenten gaat het goed. Maar in die andere 5% zou je een dwingend advies moeten kunnen geven. Liefst samen met de CdK. Nu al kan een provincie corrigerend optreden naar een gemeente, met name op financieel gebied. Ik zou graag zien dat dit ook kan wanneer de integriteit van het gemeentebestuur in het geding is. Zodat de CdK samen met de burgemeester kan ingrijpen.”

Verklaring G&I Nederland omtrent wethouderschap Brunssum en het rapport Elzinga-Korsten

Af en toe kom je onder vuur te liggen. Voor ons is het de eerste keer in meer dan twintig jaar werken aan de integriteit van de overheid. Dan moet je bij jezelf te rade gaan of je het wel goed gedaan hebt -ook al ben je zeker van je zaak. Dat geldt te meer als de kritiek van mensen komt die net als wij verstand van zaken hebben. Het rapport van de professoren Elzinga en Korsten suggereert dat wij in Brunssum in de zaak van het wethouderschap van de heer Palmen niet in alle opzichten goed te werk zijn gegaan. Wij hebben het rapport gelezen en bestudeerd. Wij hebben er gesprekken over gevoerd, intern, met de professoren, met andere betrokkenen. Wij hebben de reacties in de media gevolgd. Wij hebben besloten zelf een analyse over de kwestie, het rapport en de reacties te gaan schrijven. Dat gaat enige tijd duren. Het gaat om een ingewikkeld vraagstuk. We willen en zullen -zoals de mensen en organisaties waarmee we werken dat van ons gewend zijn- zorgvuldig en afgewogen en nauwkeurig te werk gaan. Dat vertrouwelijkheid en geheimhouding ons gedeeltelijk de handen binden en de mond snoeren nemen we daarbij zoals altijd voor lief. U kunt van ons in mei een analyse van de gang van zaken verwachten met daarin een reactie op de kritiek en aanbevelingen voor de toekomst. De nadruk zal daarbij liggen op de lessen die uit de affaire kunnen worden getrokken. We zullen naar aanleiding van deze kwestie een stand van zaken opmaken met betrekking tot de integriteit van de Nederlandse lokale politiek.

Op basis van een eerste lezing van het rapport van de professoren en eerste gesprekken kunnen wij vooruitlopend op onze uitgebreide analyse melden dat de volgende zeven punten in ieder geval aanleiding geven tot commentaar van onze kant.

1. Uit de berichtgeving zou men kunnen opmaken dat er een wereld van verschil bestaat tussen het oordeel van G&I Nederland over eventuele integriteitsrisico's en het oordeel van de professoren. [REDACTED]

11.1

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Wij citeren: "de kwetsbaarheden die de heer Palmen aankleven als het gaat om bestuurlijke professionaliteit, communicatieve vaardigheden en integriteit zouden moeten leiden tot bezinning" over zijn wethouderschap. En verder: "de raad heeft daarin een verantwoordelijkheid maar de heer Palmen zelf ook".

11.1

2. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

3. Het grootste verschil bestaat er tussen het oordeel van G&I Nederland over risico's met betrekking tot (de schijn van) belangenverstrengeling en het oordeel van de professoren. [REDACTED]

11.1

[REDACTED]
[REDACTED]

Wij gaan dat zorgvuldig bekijken.

4. Zoals eerder de gouverneur van Limburg al in de openbaarheid bracht, hanteren de professoren een definitie van integriteit die enkel en alleen juridisch is, de morele dimensie van integriteit over het hoofd ziet en het domein van integriteitschendingen onverantwoord klein maakt. Vanuit een dergelijke definitie wordt het moeilijk het werk op het gebied van de integriteit van de overheid van de afgelopen twee decennia in Nederland op waarde te schatten. Dat werk kenmerkte zich onder andere door het verschuiven van de nadruk van vervolgen naar voorkomen; een verschuiving van strafrechtelijke naar disciplinaire bestraffing; het bij elkaar brengen van verschillende types schendingen binnen een enkel integriteitsstelsel en onder een enkel integriteitsbegrip; het toenemen van de aandacht voor het gebied waar handelingen "legal but harmful" zijn, d.w.z. niet bij wet verboden, maar wel schadelijk en moreel verkeerd.

11.1

5. De professoren hebben kritiek op een door ons in dit geval in opdracht van de burgemeester gehanteerd instrument. Het gaat daarbij om een "inschatting van kwetsbaarheden op basis van beperkte bronnen", vormgegeven als een "persoonlijk advies aan de burgemeester". Het instrument was bedoeld om een zorgvuldige beraadslaging van de raad mogelijk te maken over eventuele integriteitsrisico's verbonden met het wethouderschap van de heer Palmen. Die beraadslaging had vertrouwelijk moeten plaatsvinden en op een manier die recht deed aan alle betrokkenen. Dat is niet gebeurd.

11.1

6. De integriteitstoets die wij in opdracht van de burgemeester hebben uitgevoerd bestond uit drie onderdelen. De hiervoor besproken "inschatting van kwetsbaarheden" als "persoonlijk advies" was het derde en laatste onderdeel. Daaraan vooraf gingen twee andere. Een onderzoek naar de wettelijke benoembaarheid van de kandidaat. Een risicoprofielgesprek met de kandidaat. Dat risicoprofielgesprek staat geheel en al in dienst van de kandidaat staat en is volstrekt vertrouwelijk. Het moet het voor een kandidaat mogelijk maken onder eigen regie stappen te nemen om eventueel met hem of haar verbonden integriteitsrisico's te verminderen en te beheersen. Het doet ons deugd dat Elzinga en Korsten in het rapport verklaren over het instrument "risicoprofielgesprek" uitermate enthousiast te zijn.

11.1

11.1

7. Wat kan een burgemeester doen die zich oprecht zorgen maakt over integriteitsrisico's van een wethouder kandidaat? Bitter weinig. Elzinga en Korsten zijn dat met ons eens. Aan het einde van hun rapport doen ze suggesties voor noodzakelijke veranderingen richting wetgever en minister.

GOVERNANCE & INTEGRITY NEDERLAND

11.1 Wij zullen die suggesties in mei dankbaar aanvullen en uitwerken. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Tenslotte doet het ons deugd dat waarnemend burgemeester Gerd Leers er in geslaagd is de raad van Brunssum letterlijk en figuurlijk te bewegen tot een gezamenlijke stap in de richting van een betere bestuurscultuur. Wij hopen dat dit beklijft. Wij mikken er met onze analyse in mei op verdere stappen in de goede richting mogelijk te maken - in Brunssum en elders in het land.

10.2.e [REDACTED]

Mede namens de filosofen, juristen en organisatiedeskundigen

van Governance & Integrity Nederland

Amsterdam, 27 maart 2018